

Reggeli Ujság

Noviszád, 1940 február 27, kedd

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

21. évfolyam 57. szám

Amerika esetleg fegyverrel is fellép Japán ellen

Kiméleflen gazdasági háborút kezdenek Japán ellen — A szovjet sajtó szerint az Egyesült Államok az antant mellett akar háborúba lépni — Anglia és Franciaország a világ egész nyersanyag-feleslegét összevásárolja

Milánóból jelentik: A Stampa nagy cikkben ismerteti az Egyesült Államoknak Japán elleni nagyarányú gazdasági intézkedéseit. A washingtoni kormány rendelkezései már egyenesen a gazdasági háború jellegével bírnak. Amerika nyolc éve küzd már Japán kínai politikája ellen és először diplomáciai uton akarta Japánt meggyőzni arról, hogy távolkeleti akciója ártalmas a két állam közötti viszonyra. Japán azonban az Egyesült Államok minden figyelmeztetése ellenére is folytatta politikáját, amelynek legélesebb ellentéte a Csankaisek volt Kínában. Ilyen körülmények között érthető, hogy az amerikai kormány a legmerszebbmenő uton támogatta Csankaiseket. Amikor mindez nem járt

eredménnyel Japánnal szemben, Washingtonban a gazdasági harc fegyvereihez nyultak. Felmondták a Japán—amerikai kereskedelmi szerződést, amelyet nem hallandók megújítani, ezenkívül betiltották az amerikai hadianyagnak Japánba való szállítását. Az orosz lap szerint ma már annyira kiéleződött a helyzet az Egyesült Államok és Japán között, hogy fegyveres összeütközés lehetőségét sem tartják kizártnak.

A távolkeleti helyzet kiéleződésével függ össze Roosevelt utja a Panama-csatorna környékén, valamint a csatornát védő erődök kiépítése és az ott szolgálatot teljesítő csapatok létszámának 18.000 fővel történő emelése.

Finnország most már sürgős segítséget vár a külföldtől

Helsinkiből jelentik: Tanner finn külügyminiszter beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy az orosz offenzíva nem haladt volna ennyire, ha a külföld egy hónap előtt segítséget küldött volna a finneknek. A külügyminiszter azt a reményét juttatta kifejezésre, hogy a külföld az eddignél fokozottabb és főleg hathatósabb segítséget fog küldeni, nemcsak anyagiakban, hanem emberekben is. Bármennyire is hálás Finnország annak a segítségnek, amit eddig főleg a szomszédos államoktól kapott, ez mind nem elég és főleg nem jutott el elég gyorsan Finnországba.

Tanner a leghatározottabban cáfolta, hogy a finn ellenállás valamely harmadik hatalom befolyására történt volna. Kijelentette a kül-

ügyminiszter, hogy Finnország nem utasítja vissza azt a barátságos akciót, bármely oldalról is jönne, amelynek célja a béke helyreállítása, természetesen csak olyan feltétellel, ha Finnország függetlenségét nem fenyegeti semmiféle veszély.

A szovjet hadvezetőségnek a február 25-ről szóló jelentése szerint a szovjet csapatok ismét elfoglaltak 25 finn erődítményt, köztük 8 betonból készült tüzérségi erődöt.

Londoni vélemény szerint a vörös hadseregnek nem jelentene semmi előnyt, ha el is foglalná Vilpurit, mert mögötte újabb és újabb finn védelmi vonalak vannak, amelyeket ismét csak nagy áldozatokkal lehet ostromolni a szovjet hadvezetőségnek.

Az intervenciós politika a háborúhoz vezet

Milánóból jelentik: A Resto del Carlino közli a moszkvai Pravda című lap cikkét, amely élesen támadja az Egyesült Államok politikáját. Roosevelt Interventionista politikája nagyon veszélyes utakra vezetheti az Egyesült Államokat és tartani lehet attól, hogy végeredményben az antant mellett beavatkozik majd a háborúba.

Az antant el akarja zárni Németországot a nyersanyagok elől

A Corriere della Sera című olasz lap nagy cikket közöl az antant gazdasági intézkedéseiről. A brit és francia kormányok meggyőződtek arról, hogy a tengerzárall nem tudják Németországot elzárni a nyersanyag források elől, mert a birodalommal szomszédos államokból mindig beszivárogoz annyi nyersanyag Németországba, amennyire annak szüksége van. Miután felismerték, hogy a blokád hatástalan, illetve nem eléggé hatásos, más eszközökhöz nyultak. A rendelkezésükre álló hatalmas anyagi eszközökkel megkezdték a világ termelőállamai nyersanyagfeleslegének összevásárlását. Különösen azokat a nyersanyagokat vásárolják össze, amelyekre Németországnak a hadviselés szempontjából mulhatatlan szüksége van. Mindezeket Angliában és Franciaországban halmozzák fel, úgy, hogy a két államnak több évre szükséges

anyag áll rendelkezésére. A világ wolfram és chrom készletét egy szölván teljesen összevásárolták s ugyanez a helyzet a mangánércekkel is. Angliában ugyanis nem sokra becsülik a szovjet mangánérc készletét, mert a háború előtt Anglia sohasem tudta megkapni azt a mennyiséget, amelynek szállítására a szovjetkormány vállalkozott. Ugyancsak óriási mennyiségű gyapjút és nyersbőrt is összevásárolnak. Erre a célra 81 millió font hitelt folyósítanak, úgy, hogy másnak nem is jut majd gyapjú és nyersbőr, csak az antantnak.

Ezt azonban nemcsak Németország fogja megérezni, hanem a semleges államok is. A szövetségesek ugyanis a birtokukban levő hatalmas nyersanyagkészletek révén nyomást tudnak majd gyakorolni a semleges államokra.

Az északi államok a finn-orosz háború befejezését szerelnék

Az északi államok kopenhágai értekezletén elfogadott határozatoknak az a nagy jelentősége, hogy a skandináv államok kijelentették, hogy minden befolyásukat latbavetik annak érdekében, hogy a finn—szovjet viszály véget érjen. Londonban azt hiszik, hogy a három északi állam nem annyira a szembenálló felek egyikéhez fordulnak majd, hanem Németországhoz és azt kéri majd meg a közbelépésre. A határozat másik fontos tétele az, hogy ha a három állam közül valamelyiket fontos esemény érné, az északi államok kiküldöttei azonnal megbeszélésre ülnek össze.

JÓL ÉS GYORSAN AKAR DOLGOZNI SUMNER WELLES

Párisból jelentik: A Petit Parisien azt írja, hogy Sumner Welles európai küldetésével kapcsolatosan hozzáintézett kérdésekre három szóval válaszolt: »gyorsan és jól.« Ez tisztán amerikai, állapítja meg a Petit Parisien szerkesztője és mindenki szívesen aláírna. Az amerikai jóhiszeműségében nem szabad kételkedni. Kétségtelen az, hogy gyorsan kell dolgozni, de Sumner Welles elsősorban magának kell elég időt hogy adjon, mert csak így láthat tisztán és kerülni el azt, hogy ne olyan tanukat hallgasson meg, akik vagy nem eléggé, vagy pedig nem az igazságnak megfelelően tájékozottak.

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ SIKERE

Berlinből jelentik: A német főparancsnokság közli: »A nyugati harctéren helyenként mindkét oldalról felderítő légi tevékenység folyt. Légvédelmi tüzéségünk lelőtt egy »Potez« típusu francia gépet. Egy tengeralattjáró, amely hosszú utjáról visszatért, ez utján összesen 34.130 tonna súlyu hajót süllyesztett el. Ez a tengeralattjáró a háború kitörése óta tizenhat hajót süllyesztett el 114.510 tonna tartalommal.« A francia hadvezetőség közlése ezeket tartalmazza: »A Mosel és Saar között mindkét részből fokozódó tevékenység...«

Sumner Welles Rómában

Az amerikai külön megbízott tegnap délelőtt Cianoval, délután Mussolinivel tárgyalt — Welles Amerikába való visszatérése előtt még egyszer tanácskozik Mussolinivel és ez a megbeszélése lesz a legfontosabb

Az európai külügyminisztériumokat erősen foglalkoztatja Sumner Welles, amerikai külügyi államtitkár európai útja. Londoni jelentések szerint Roosevelttel megbízottja Mussolinival való megbeszélése során valószínűleg rámutat külön küldetésének okaira, amelyek a béketárgyalások, illetve közvetítésszerűségével függ össze.

Rómában azonban egyáltalán nem bíznak abban, hogy jelen pillanatban sikerrel járhatna bármilyen békeközvetítés, mert illetékes olasz körök tavaszra nagy hadműveleteket várnak. Rómában 1:10-re becsülik a béke lehetőségét. Nagyon fontosnak tartják azt a megbeszélést, amelyet Sumner Welles Európából való elutazása előtt még egyszer tart majd Mussolinivel és Cianoval, mert ekkor ismeri már majd az összes hadviselő felek és semlegesek véleményét.

Londonban nagy érdeklődéssel várják Sumner Welles megbeszélését Collinssal volt holland miniszterelnökkel is, akinek állítólag olyan béketerve van, amelyet az összes hadviselő felek elfogadhatnak.

Sumner Welles Olaszországba történt megérkezése után Nápolyból azonnal Rómába folytatta útját, ahol tegnap délelőtt Ciano külügyminiszter fogadta. Welles és Ciano megbeszélése délelőtt tíz órakor kezdődött és fél tizenkétkor ért véget. Welles a másfélórás tanácskozás után a Chigi-palotából távozva, kijelentette, hogy rendkívül meg van elégedve Cianoval folytatott tárgyalásával.

Welles európai útjával kapcsolatosan közlik, hogy három napon fog Olaszországban tölteni. Tegnap délelőtt Cianoval történt találkozásán állítólag Bastianini, Olaszország londoni nagykövete is részt vett. Tegnap délután Mussolinivel fogadta az amerikai külügyi államtitkár, aki ma kihallgatáson jelenik meg az olasz király-császár előtt, holnap pedig Párisba utazik.

Az angol sajtó Sumner Welles útja mellett különösen nagy fontosságot tulajdonít Myron Taylor, Roosevelttel való külön megbízottja tárgyalásainak. Londonban hangoztatják, hogy a Szent-azék állandóan nagy figyelemmel kíséri a béke megvalósítását célzó összes lépéseket és megvizsgál minden utat, amely alkalmas a mentétek kiküszöböléséhez.

A Havas-üdvönlőség római jelentése szerint Taylor vasárnap érkezett meg Rómába. Az amerikai elnök külön kiküldöttét Msgr. Tardini, a rendkívüli emházi misszionárius titkára és Msgr. Montini, a háborús államtitkár segéde keresték fel és átadták neki Maellione bíboros államtitkár üdvözlését.

Myron Taylor a tegnapi napon már érintkezésbe lépett a vatikáni körökkel. Maellione államtitkárral egyetemben állapodnak meg, hogy mely napon történik tiszteletadás fogadtatása a Szentatva részéről. Myron Taylor ugyan nem Amerikába hivatalos képviselője, hanem Roosevelttel elnök személyi követe, mégis nagyköveti rangnak megfelelő tiszteletadásban részesítik.

NÉMETORSZÁG HELYZETE KEDVEZŐBB, MINT VOLT A VILÁGHÁBORUBAN

Welles tanácskozásai előtt hangozott el Hitler beszéde, amelyet nagy érdeklődéssel fogadtak minden államban. A német távirati iroda jelentése szerint moszkvai politikai körökben igen jó hatást keltett a beszéd, amelyből Németország törhetetlen akarata nyilvánult meg, hogy a rákényszerített har-

cot a végső győzelemig folytatja. Ezekben a moszkvai körökben megállapítják, hogy a háborús helyzet úgy katonai, mint politikai téren is most sokkal kedvezőbb Németországra nézve, mint volt a világháború alatt.

Hitlernek Szovjetországra vonatkozó kijelentései és megállapításai különösen kedvező fogadtatásra találtak Moszkvában.

ELMÚLT MÁR AZ IDŐ...

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Hitler vezér és kancellár szombat esti beszéde képezi a német sajtó főtárgyát. A lapok kommentárjaikban a húzzák, hogy Hitler meg van győződve Németország győzelméről a háborúval kapcsolatban, egyidejűleg pedig arról a hatásról írnak, amit a be-

széd a külföldi sajtóban elért. Hitler beszédének kommentálásával párhuzamosan írnak a lapok Chamberlain angol miniszterelnök birminghami beszédéről is. A »Montage« többek között azt írja, hogy Hitler és a nemzeti szocialista Németország szinte határtalan türellemmel várta, hogy a versaillesi békediktátum szerzői idejében felésszék. A Versailles elleni háború nemcsak Németországról, hanem egész Európáról folyik.

Németország a saját hátán már eléggé tapasztalta a versaillesi békeparancsokat szerzőinek nagy egoizmusát. Németország Hitler útján ajánlatot ajánlat után küldött a versaillesi hibák jóvátételére, ezek azonban csak arra voltak jók, hogy a demokráciák valamennyit elutasítsák. Chamberlain, Daladier és Churchill urak »nemen« kívül mást soha nem mondtak. Ezt mondták a múlt év október hatodikai ajánlatra is. Hitler és Németország még mindig nem veszítette el türelmét. A nemzeti szocialista párt megalakulásának 20. évfordulóján vetődött el a kocka, akkor jelölte meg Hitler az utat, amelyen a nemzeti szocialista Németországnak haladnia kell, hogy lehántsa magáról a béklyókat, amiket Versailles rakott rá. A cikk végén kijelenti a cikkíró, hogy elmúlt már az idő, amikor valótlanságokkal, számítgatásokkal és diplomáciai misku-

lánál hangoztatta, hogy a mezőgazdasági osztály részére hárommillió dinárral többet irányoztak elő, mint a múlt évben. Ez is mutatja, hogy a mezőgazdaságot külön figyelemben részesítik.

Nagy összegeket fordítanak vetőmagbeszerzésre, mezőgazdasági gépek és tenyészállatok vásárlására,

méhészövetkezetek segélyezésére és mintagazdaságok létesítésére. A báni hivatal

Vrsácon virágtermesztési és konyhakertészeti intézetet létesít,

amely a földműves ifjúságot e két fontos gazdasági ág művelésére oktatja.

Az egészségügyi szolgálat fejlesztése céljából az idén erre a célra 2,491 000 dinárral többet adtak, mint a múlt évben.

A báni hivatal fontos teendőjének tartja az iskola-ügyet. Új iskolaépületeket emeltetnek és a régieket tataroztatják, hogy az új nemzedék egészséges épületekben folytathassa tanulmányait.

A báni hivatal

az idén nem irányoz elő olyan nagyarányú befektetéseket,

mint az elmúlt években tette a tisztviselők számát lehetőleg nem növelik.

A báni hivatalnak kétszázmillió dinár behajtható követelése van, amely bőségesen fedezi a jelenlegi tartozásokat.

A báni pótdók az idén nem változnak.

Dr. Radivojevic Jován expozéját a tanács nagy tapssal fogadta. Utána több felszólalás hangozott el, majd megkezdtek az egyes osztályok költségvetési tervezetének tárgyalását. Először Petrovics Zsivko, az általános osztály főnöke ismertette költségvetését. Utána Boskovic Dragutin, a közigazgatási osztály főnöke és Orlic Milán, a mezőgazdasági osztály főnöke ismertette osztályuk költségvetését. Mindhárom rész-költségvetést rövid vita után elfogadták.

A bán délben berekesztette az ülést és folytatását ma reggel 9 órára tűzte ki.

Beslics és Tomics miniszterek Noviszádon

Beslics Nikola mérnök, közlekedési miniszter és Tomics Jevrem testnevelési miniszter tegnap délelőtt féltizenegy órakor Noviszádra érkeztek. A két miniszter először dr. Petrovics Milos noviszádi városelnököt és dr. Milutinovic Obrad alelnököt kereste fel, akikkel hosszabb megbeszélést tartottak. Az értekezleten a kibővített városi tanács több tagja is részt vett. A jugoszláv radikális egység pártjának helyiségében Beslics és Tomics miniszterek pártbarátaikkal tanácskoztak.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

A NÉMA LOVAG

Noviszádon másodszor 1940 márc. 3-án, vasárnap délután

Megkezdődött a báni tanács ülése

Dr. Radivojevic Jován dunai bán terjedelmes expozé olvasott fel

A Dunabánság báni tanácsa tegnap kezdte meg ülését a kereskedelmi és iparkamara nagytermében. Az ülést azért tartották a kamara épületében, mert a báni palota nagy ülésterme még nem készült el.

Az ülést dr. Radivojevic Jován bán nyitotta meg.

Külön üdvözölte Beslics Nikola közlekedésügyi és Tomics Jevrem testnevelésügyi minisztert, akik szintén megjelentek az ülésen.

A bán javaslatára a tanács egyhangú lelkesedéssel

hódolótáviratot küldött Öfelségő II. Petár királynak,

táviratilag üdvözölte Öfelsége Pavle régensherceget, dr. Sztankovic Radenko és dr. Perovic Ivó királyi régens, Cvetkovic Dragisa minisz-

terelnököt, Mihaldzics Sztanoje belügyminisztert és dr. Sutej Juraj pénzügyminisztert.

Ezután dr. Radivojevic bán felolvasta jelentését az új költségvetésről és a bán legfontosabb ügyeiről. Az új költségvetés 199 784 232 dinár bevételt és ugyanannyi kiadást ír elő. Ez hét millióval nagyobb, mint az elmúlt évi költségvetés. A többlet elsősorban az utépitésre felvett kölcsön törlesztése miatt keletkezett.

A költségvetés a következőképpen oszlik meg: Általános osztály 10,143 000 dinár, közigazgatási osztály 6,720 000 dinár, mezőgazdasági osztály 18,466 000 dinár, közoktatási osztály 35,093 000 dinár, technikai osztály 66,677 000 dinár, szociális osztály 33,757 000 dinár, pénzügyi osztály 24,277 000 és kereskedelmi osztály 3,664 000 dinár.

A bán az egyes tételek részletezé-

HALLÓ!

Lord Gort a Franciaországban harcoló angol csapatok főparancsnoka hadparancsot adott ki, amelyben megtiltja az angol csapatok tagjainak francia leányokkal történő eljegyzését. A hadparancsban hangoztatja, hogy francia nőknek és angol katonáknak házassága feltétlenül hátrányos lenne az angol faj további fejlődésére.

A Panamerican Airways közölte, hogy március 15-től kezdve az Atlanti-óceán felett repülő Clipper-gépek, nem szállanak le az angol birtokban levő Bermuda szigeteken. A jelentés szerint ezt a határozatot azért hozták, mert az Egyesült Államok kormánya az óceánon két időjárás megfigyelő hajót helyezett el, amelyek pontosan értesítik a repülőgépet az Óceán feletti időjárásról. Ily módon lehetővé válik, a Bermuda szigetek kikerülése és a gépek egyenesen az Azori szigetek főhelyéig Hortáig fognak repülni. A repülőgépek így módon öt órával rövidítik meg utjukat Európába.

A keletindiai Vaziristában ismét zavargások voltak. Az angolok katonákat küldtek ki a zavargók ellen. Az összeütközések során a felkelők tizenöt halottat, az angol katonák egy halottat és nyolc sebesültet vesztettek.

Az alexandriai pátriárka, aki jelenleg Palesztinában tartózkodik, meglátogatta Jeruzsálem kormányzóját és a görög keleti államok palesztinai konzuljait.

A stockholmi lapok azt írják, hogy Hanson svéd miniszterelnök mellé néhány személyből álló testőrséget neveztek ki, a miniszterelnök ugyan is az utóbbi napokban több névtelen fenyegető levelet kapott. Két dektív azt az utasítást kapta, hogy állandóan őrizze a miniszterelnök házát.

Délanglia különböző városaiban tegnap légvédelmi gyakorlatokat tartottak. A gyakorlat feltevése az volt, hogy az ellenség megtámadta Southampton és Gesportot. A nagy veszteségek és tűz miatt a védelem megerősítése volt szükséges és ezért a szomszédos helyekről is kértek segítséget. A gyakorlatot előzetes figyelmeztetés nélkül tartották meg. A légvédelmi gyakorlaton 30.000 ember vett részt.

A spanyol hivatalos lap jelentése szerint március 1-én ismét megnyitják a madridi, barcelonai és bilbaói terménynyitászde.

Mexikótól 194 kilométerre összeütközött az amerikai express egy tehervonattal. Az összeütközés alkalmával huszan meghaltak. A sebesültek számát még nem lehetett pontosan megállapítani.

Kalinin a legfelsőbb szovjet tanács elnöke vasárnap kihallgatáson fogadta Bulhária újonnan kinevezett moszkvai követét Hrisztovet és Asanson új svéd követet. Mindkét követ megbízólevelét nyújtotta át a szovjet állam névleges fejének.

A japán Domey ügyvédség jelentése szerint Tokióban folytatják az új kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásokat. A kínai ügyek főtárgyalójának a tokiói kormányhoz intézett jelentése szerint rövidesen megalakul a központi kínai kormány, amely a japán érdekeket fogja szolgálni.

Kanizsa külön járás-bírószágot kér

A városi képviselőtestület főgyűlése

Kanizsáról jelentik: Kanizsa városi képviselőtestülete közgyűlést tartott, amelyen Sumanec Zsivorád elnökölt. A gyűlés napirendjén 83 tárgy szerepelt, köztük néhány fontosabb is, amit viharos jelenetek között intéztek el.

A város vezetősége előterjesztést tett arra, hogy a város földjét és a környező szántókat újra mérjék fel. Valószínűnek tartják, hogy

a környéki gazdálkodók a város földjéből sokat elszántottak.

A közgyűlés hosszabb vita után úgy határozott, hogy a város földjénél próbaméréseket eszközöltesse és ha beigazolódik, hogy a városi birtok helyenként megkisebbedett, akkor valamennyi környező birtokot újra felméri.

Tatics Alekszandar főjegyző kérte, hogy a testület szavazzon meg a részére külön tiszteletdíjat, mert

a főjegyzői hivatalon kívül a katonai előadói és gazdasági tanácsnoki teendőket is végzi. A közgyűlés tizezer dinárt adott.

A polgári iskola igazgatósága 5 hold földet kért játéktér és iskolai kert létesítésére. A közgyűlés a kérést elutasította.

Elhatározták, hogy a város idegenforgalma fellendítésére turisztikai egyesületet alakít, amelyben részt vesz a város valamennyi társadalmi egyesületének vezetősége.

A dobrovoljac-telepesek 800 hold járási föld kiosztását kérték. A közgyűlés a kérdés tanulmányozására bizottságot küldött ki.

Dr. Batta Péter javaslatára elhatározták, hogy az illetékesekhez kérvényt adnak be:

Kanizsán állítsanak fel külön járásbírószágot.

Ezenkívül még több kisebb ügyet intéztek el.

Napoleon és Victoria királynő akarták,

de őt angol ur nem akarta: a La Manche-csatorna alatti alagutat

(Párizs, február.)

— Lehetetlenség!... Képtelenség, amit őfelsége kíván!

— Ezzel a határozattal kiszolgáltatnánk Angliát a kontinensnek. — Nem lennénk többé szigetország...

— Nem tudom megérteni a királynő őfelsége álláspontját...

— Nem? ... Ugyan, Mylord, ön nem tudja, hogy a királynő minden Dower—Calais-i hajóján

megkapja a tengeri betegségét?...

— Ugy? ... Ezért olyan szimpatikus a számára ez a terv?

— Hogyne — alagut a Csatorna alatt!... Vonaton, kényelmesen...

— Anglia biztonsága még a királynő gyomránál is fontosabb, Mylord...

Ez az izgatott beszélgetés öt angol ur között folyt le 1862 szeptember 20-án. Öt komoly ur, sőt két redingotban, nagy szivarokkal... Elég fontos személyiségek: a Brit Világbirodalom Védelmi Bizottságának tagjai... Szörnyen felvannak háborodva, mert Victoria királynő elvi jóváhagyását adta egy alagut építéséhez, mely a La Manche csatorna alatt Calais-t és Downt, illetve

Párizst és Londont közvetlen vasútvonalal kötné össze...

A magánbeszélgetést követő ülésen a Bizottság nyíltan ellenezte a tervet, még pedig stratégiai okokból. A királynő helyeselte, a Védelmi Bizottság teljes hódolattal ellenezte.

Az alagut nem is épült meg

és Victoria királynőnek évente kétszer, amikor a lucskos londoni től elől a napsugaras Azurpartra, Nizába utazott, ugyanugy el kellett

szenvednie a tengeri betegséget, mint bármelyik egyszerű alattvalójának.

Mindez arról a miniszteri nyilatkozatról jutott eszembe, mely alig néhány napja hangzott el a francia parlamentben. De Monzie közmunkaügyi miniszter kijelentette, hogy a La Manche csatorna alatti vasúti alagut terve végső stádiumba jutott és mindkét ország kormányának elhatározása, hogy

a most folyó háboru befejezése után azonnal megkezdik,

illetve folytatják a csatorna-alagut munkálatait. Néhányan a jelenlevő képviselők közül kicsit elmosolyodtak, s aki ennek okát ismeri, tudnia kell, hogy volt is valami igazuk.

De Monzie miniszter nyilatkozata nem az első ebben a nemből, hiszen már 1862-ben is régen húzódozó terv volt az alagut dolga...

Napoleon császár még első-konzul korában vetette fel

és ötletét Angliában a wigh-párt vezére: C. J. Fox lelkesen pártolta. A wigh-párt ekkor a forradalomból életrekelte polgári Franciaország barátja volt. Az alagut gondolata azonban a francia barátságával együtt lehanyatott és végül jött helyette Pitt és a blokád...

Egy dolog azonban állandó maradt: az a tény, hogy

a La Manche csatorna vize az év 365 napja közül legalább 230 napon viharos...

Bizony alig van utas, aki egy-egy ilyen hajóhinta-átkelés után nem morogná a foga közt:

— Miért nem készül már el az az átkozott alagut?

1875-ben már az egész világon hire ment, hogy megkezdtek a furást. Óriási tőkékkel megalakul-

tak a társaságok. Kettő: egy francia és egy angol.

Mind a kettő a maga oldaláról a Csatorna közepéig kapott koncessziót...

Calais mellett van egy Sangatte nevű kis falu. Ez volt a franciák állomása. Itt építették meg az üzemeiket és a magasnyomású levegőt előállító telepet. Downtól nem messze pedig, Abbots Cliffben megindultak az angol munkák. A két végállomás hatvan kilométerre van egymástól, de ebből a távolságból csak mintegy negyven kilométer futott volna ténylegesen a tenger alatt.

Az az összefüggő, masszív krétakő-réteg, amely Angliát az európai kontinenssel összeköti, különösen alkalmas ilyen alagut-munkára. Teljesen vízmentes homogén kőzetben kellett volna dolgozni... A kísérletek kitűnően sikerültek, de a munkát megint csak abba kellett hagyni, mert

a Birodalmi Véderő Bizottság még mindig ellenezte a tervet!

A »Channel Tunnel Company« kérvénye 55 évig feküdt elintézetlenül, mert öt angol ur, nagy szivarokkal, akiknek kötelessége volt a Birodalom biztonsága felett őrködni, úgy vélte, hogy hadd legyen csak egy darab tenger Európa és Albion között! A repülés fejlődése időközben teljesen illuzóriussá tette az alagutai kapcsolatos stratégiai aggodalmakat, hiszen egy teljesen valószínűtlen angol-francia háboru esetén az alagut-at tiz perc alatt fel lehet robbantani, viszont a repülőgépeket a tenger nem akadályozza (helyesebben: nem a tenger akadályozza? meg abban, hogy London, vagy a nagy angol ipari gócpontok fölé jussanak).

Voltak viszont más érdekek is. Már MacDonald miniszterelnöksége alatt történt, hogy Anglia távoli vidékein nagy paraszt-gyűlések tiltakoztak a Csatorna-alagut terve ellen... »Ha az alagut elkészül — mondották —, akkor a Párizs—londoni ut, közvetlen vasúton mindössze öt óra hosszat tart. Ily módon a reggeli tej és a friss zöldség, gyümölcs

hamarabb érkeznek meg Londonba Párizsból, mint például Yorkból...

Viszont Foch marsall, a nagy francia hadvezér véleménye szerint a világháboru legfeljebb két esztendeig tartott volna, ha ez az alagut 1914-ben már üzemképes állapotban van... Érthető: a lőszer és emberanyag szállítása szinte csak órákat vett volna igénybe és később, az amerikai csapatszallító hajók is rövidebb úton rakodhattak volna ki valamelyik Nyugat-Angol kikötőben. Szövetségek számára ez az alagut, annak ellenére, hogy az angol szállítások, sokszoros biztosítás mellett, a La Mancheon így is zavartalanul folynak és eddig még egyetlen angol csapatszallító hajót sem süllyesztettek el a németek.

De biztonság, olcsóság és főleg gyorsaság szempontjából semmi sem versenyezhetne vele.

Most már azonban késő.

A háboru alatt ekkora méretű vállalkozásba kezdeni lehetetlenség. A háboru utáni időkre tervezgetni pedig: ehhez valóban nagy optimizmus kell!

D. G. Hacket

A magyar daikultura hőditása

Beográdi nyilatkozat a budapesti Cecília jugoszlávial vendégszerepléséről

Jelentettük már, hogy

a budapesti Cecília énekkar március 9-én Zemunban, másnap pedig Beogradban vendégszerepel.

A zemuni Jugoszláv Akadémiai Énekkar látja vendégül. A Reggeli Újság beográdi munkatársa ez alkalommal felkereste Kosztics Dejánt, az említett egyesület alelnökét, aki ismertette a magyar dalárda jugoszláv szereplésének körülményeit.

— A budapesti dalárda nemzetközi viszonylatban is elsőrangú — jelentette ki az elnök. Elég, ha ennek bizonyítására annyit mondok, hogy

a kilencven énekesből álló vegyeskar minden tagja zeneakadémiát végzett.

— A Cecília énekkar március hó 9-én érkezik Zemunba, ahol este a Narodni Dom nagytermében szerepel. Másnap, március 10-én délelőtt

a beográdi Krisztus Király katolikus templomban misén énekel a dalárda,

este pedig a Kolarac-alapítvány hangversenytermében mutatkozik be. A dalárdát Bárdos Lajos, a magyar zeneélet egyik kiválósága vezényli. Egyébként a pesti Cecília nemsokára németországi és belgiumi hangversenykörútra megy.

Kosztics Deján ezután arról beszélt, hogy a Cecília beográdi látogatása mennyire hozzájárul a jugoszláv-magyar barátság megerősítéséhez.

— Egyébként a mi zemuni dalárdánk karnagya, dr. Kiss Lajos is szintén magyar, szombori — fejezte be a beszélgetést.

L. E.

Véres áldomás

Szurbálski idézett elő a tivér előrelátó gondoskodása

Szurbobránból jelentik: Tóth Ferenc 27 éves szurbobráni gazdálkodó a napokban Szrdanov Zsárkó 25 éves alkusz segítségével hizott sertéseket adott el. Az üzlet szerencsés lebonyolítása után elmentek a Katyanski-féle vendéglőbe áldomásra. Amikor már javában mulattak, megérkezett Tóth Ferenc bátyja, Tóth Lajos. Mivel félt, hogy öccse a sertések árát elmulatja,

a pénzt észrevétlenül kivette a zsebéből és a saját zsebébe csuszította.

Tóth Ferenc nemsokára fizetni akart és zsebébe nyult a pénzért. Megdöbbenve észlelte, hogy a pénz eltűnt.

Szrdanovot vette gyanuba.

Szóváltás támadt, mire a vendéglős kitessékelte őket az uccára. Ott egymásnak mentek és

Szrdanov mindkét Tóth-fivért késsel megszurta.

A rendőrség mindhármukat őrizetbe vette.

Szombor városa eddig 100.000 dinárt fordított a téli inségakcióra

Husz munkásházat építenek Szomborban — Kosárfonást tanulnak a munkanélküliek

Szombor városa is széleskörű intézkedést tett, hogy a szegény munkanélkülieket segítse az idei kemény tél folyamán. A múlt héten ezer rászorult között egy-egy mázsa fát osztott ki. Ezenkívül folytatja az élelmiszerek rendszeres kiosztását is. Szombor városa eddig százezer dinárt juttatott a szegényeknek.

A legutóbbi közgyűlésen elhatározták, hogy a téli segélyre szorult munkanélkülieket, akik nagyrészt szezonmunkások, kosárfonásra tanítják meg. Az első kosárfonó-tanfolyamot, amelyen száz hallgató vett részt, vasárnap befejezték és a készített kosarakat és egyéb munkákat kiállították. A tanfolyam legügyesebb hallgatóit

pénzjutalmakkal díjazták, ezenkívül a kiállításán

minden kiállított darab elkelt. Az első tanfolyam s'kerének hatása alatt, tegnap megnyitották a második kosárfonó tanfolyamot is. Ugyancsak a legutóbbi közgyűlés dr. Popovics Koszta indítványára úgy döntött, hogy külön telepet létesít munkásházak céljaira és ott az idén

husz házat épít fel.

A házaknak kertjük is lesz, hogy a munkások ott megtermeszthessék a saját szükségleteik fedezésére szolgáló főzélékféléket. A városi mérnöki hivatal már elkészítette a házak építésére vonatkozó terveket, úgyhogy márciusban már meg is kezdenek az építést.

Hat ragályos agyhártyagyulladás Szomborban egy hét alatt

A betegek közül három meghalt

Szomborban néhány nap óta olyan hírek keringenek a városban, hogy ragályos agyhártyagyulladás járvány lépett fel. Valóságos rémhírek terjedtek el nemcsak a megbetegedések számáról, hanem a há'ozásokról is.

A Reggeli Újság szombori munkatársa ezért felkereste dr. Csóvics Náda szombori városi tisztifőorvost, aki a következőket mondotta:

— Járványról nem lehet beszélni, mert az utolsó nyolc nap alatt hat ragályos agyhártyamegbetegedés fordult elő, ezek közül négy a szállításokon, kettő pedig a városban.

A hat beteg közül három meghalt, kettő szállási, egy városi. A betegség különösen 11—18 évesekre veszélyes, mert az eddigi megbetegedések is ilyen koruaknál

fordultak elő. Tekintve, hogy az agyhártyagyulladás igen ragályos betegség, fokozatos elővigyázatosság szükséges. Az iskolákat nem zárjuk be, mert ott a gyermekek felügyelet alatt á'lanak és így kevésbé vannak kitéve a fertőzés veszélyének. Mindenesetre ajánlatos, hogy a tanítók és tanárok figyeljék a gyermekeket és ha valamelyik beteg,

azonnal távolítsák el az iskolából.

Az agyhártyagyulladásos betegeket azonnal be kell jelenteni a városi tisztifőorvosnak és a kórházba szállítani, ahol elkülönítve kezelik.

Szombor városában egy nyomdászinas és egy elsőgimnazista betegedett meg ragályos agyhártyagyulladásban.

Petrovgrad város vezetősége emeli a fogyasztási adót

A városba érkező áruk részére fogyasztási adóráktárt létesítenek

Petrovgradról jelentik: A város vezetősége tervezetet készített a városi fogyasztási adóról szóló rendelet megváltoztatására. A tervezet szerint

az eddigi fogyasztási adókat emelik,

azonkívül fogyasztási adót vetnek ki olyan árukra is, amelyeket eddig nem terheltek meg ilyen illetékekkel.

Az új rendelet előkészítése a petrovgrádi iparosok és kereskedők körében nagy nyugtalanságot keltett. Eléggedetlenkednek az adó emelése és az új áruilletékek bevezetése miatt, azonkívül azt a tervet is megütközéssel fogadták, hogy a város a fogyasztási illeték beszedésére külön fogyasztási adóráktárt létesít. Ebbe a raktárba tennék a vidékről a városba érkező árukat és

az érdekeltek az illeték lefizetése után a raktárból kapnák meg az árut.

Az ipartestület és a kereskedőegyesület titkára felkereste Cvetkov városelnököt és a két egyesület nevében kérte, hogy a város vezetősége tekintsen el az új rendelet bevezetésétől.

Cvetkov városelnök kijelentette, hogy

a város kénytelen emelni az adót, mert az idén háromszor annyi bevételre van szüksége, mint tavaly.

A kereskedők és iparosok vasárnap értekezletet tartottak, amelyen a felszólalók azt fejtegették, hogy az új illetékrendelet megrendíti a petrovgrádi kereskedők és iparosok anyagi létalapját, mert minden megdrágul és a környék lakossága majd nem Petrovgradon szerzi be szükségleteit, hanem a közeli nagyobb községekben.

Elhatározták, hogy ismét felkeresik a városelnököt és megkísérik jobb belátásra bírni.

Lakásadónője meggyilkolásával gyanúsítanak

egy forgósi asszonyt

Horgosról jelentik: Huszár János és felesége mintegy 6 évvel ezelőtt igen szorult helyzetben voltak, már úgy volt, hogy Isten szabad ege alá kell költözniök, amikor megkönyörült rajtuk özvegy Bán Jánosné és házába fogadta őket. Hosszu időn át jóban is voltak, az utóbbi időben azonban Bánné észrevette, hogy

éléstárából egyre jobban fogy az elemózsia, noha ő maga alig használ belőle valamit. Egy ideig tűrt, azután kérdőre vonta Huszárnét, aki mindent tagadott.

Február elején Bánné ismét észrevett valamit és most már fenyegetőleg lépett fel Huszárnéval szemben. Másnap Bánné ágynak dőlt, megállapították, hogy

a fején több ütéstől eredő seb van.

Az idős asszony a hét végén elhunyt. Mivel többen azzal vádolták Huszárnét, hogy ő verte meg Bánnét, a hatóságok elrendelték a holttest felboncolását s egyben

Huszárné letartóztatását.

A gyilkossággal vádolt nőre anyira hatottak az események, hogy belebetegedett és ezideig még nem lehetett kihallgatni.

A községben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy kimenetelére elé

A férj, a nő és a gépfegyveres udvarló

Háborus szerelmi dráma Angliában

Londonból jelentik: Megrendítő szerelmi dráma játszódott le Newportban. George Henry Burnett 35 esztendőes kereskedő fiatal felesége egy jótékonycélu táncmulatságon megismerkedett Edward Renouf gépfegyveres katonával. Az ismeretség meleg vonzalommal fejlődött. A férj kétszer is rajtakapta a szerelmeseket, egyszer egy moziban, egyszer pedig éjszaka egy elhagyott kis kocsmában. Heves jelenetek játszódtak le a férj és a feleség között.

— Többé ne tedd be lábadat a házamba!

— kiáltotta a férj az asszony felé. A huszonhatesztendőes Kathleen Burnett nem is ment haza a férjéhez, aki azonban meggondolta magát és másnap kibékült az asszonnyal. Végül is megállapodtak abban, hogy magukhoz hívják a katonát és tisztázzák a helyzetet.

A vizsgálat még nem állapította meg pontosan, hogy ennél a drámai találkozásnál mi történt. A katona vallomása szerint a férj udvariasan fogadta és felszólította, hogy ne érintkezék többé a feleségével, vagy pedig jelentse ki, hogy nőül veszi az asszonyt, akitől ő ebben az esetben elválik.

— Hajlandó vagyok önagyságát feleségül venni

— mondotta a katona.

A férfi erre revolvert rántott és többször egymásután feljűk lött. Az asszony elmenekült, az udvarló meglehetősen súlyos sebet kapott.

Pár perc múlva a férfi visszavonult a szobájába és

agyonlőtte magát.

Azonnal meghalt. A katonát súlyos sebével, az asszonyt idegösszeroppással kórházban ápolják.

Hogy akarták Vilmos császárt elrabolni Hollandiából

Egy képvessé ismert történelmi tény 1919 ből

Zürichből je'entik: Nemrégiben ünnepele Vilmos excsászár Hollandiában 81. születésnapját. Ebből az alkalomból az egyik zürichi lap hollandiai tudósítója felelevenítte azt a kevésbé ismert történelmi tény, hogy

Vilmos excsászár 1919 januárjában néhány amerikai tiszt el akarta rabolni, hogy a győztes nyugati hatalmak haditörvényszéke elé állítsák.

II. Vilmos Hollandiában e'oszor gróf Bentinck Godard amerongi kastélyában ta'ált menedéket. Ismert tény, hogy a győztes hatalmak Hollandiától Vilmos császár kiadását követelték, hogy az excsászár haditörvényszék elé állítsák. Hollandia elutasította ezt a követelést.

A szövetséges csapatok tisztjel közt voltak sokan, akik az erre vonatkozó tárgyalások menetével nem voltak mege'gedve. Így 1919 januárjában Luxemburgban

Összeesküvés jött létre,

amelynek élén Lucas Lia amerikai ezredes állott. Lucas Lia a nyugati fronton harcolt és most tisztársával arra várt, hogy hazavigyék őket Amerikába. Hét tisztársával összeesküvést azott: e'határozták, hogy elrabolják az excsászár és Wilson elnöknek ajánlékként nyújtják át. A nyolc tiszt esküvel fogadta, hogy tervüket nem árulják el senkinek. Brüsszelbe utaztak, ahol hamis utleveleket és autójuk részére nemzetközi utlevelet szereztek.

Minden jól ment és egy januári napon késő este az amerongi kastély parkjának kapuja előtt állt meg autójuk. A kastély már sötét volt. Lucas Lia ugrott ki elsőnek a kocsiból és meghuzta a kapu csengőjét. Egy öreg lakáj je'ent meg és megkérdezte a késői vendégeket, hogy mit akarnak. Egy magas hatóság megbízásából jövünk — hangzott a válasz. Lassan világosság jelenik meg az ablakok mögött. Most lejön a császár adjutánsa. Bár a tiszték nagyon fiataloknak tetszenek neki ahhoz, hogy fontos misszióban lehetnének, beengedi őket a kastélyba, ahol sokáig kell várniok. Ekkor megjelenik a fiatal gróf Bentinck.

A nyolc tiszt erőlesen kije'entik, hogy a császárral kell beszélniök. A fiatal gróf kérdéseire, hogy kinek a megbízásából és mit akarnak, kitérő válaszokat adnak. Végre megjelenik az idősebb gróf Bentinck is, aki közben újból felöltözött. Bentinck gróf az utleveleket és papírjaikat követeli. Az amerikai tiszték előmutatják hamis papírjaikat, de Bentinck gróf járatos az ilyen dolgokban és nem hagyja magát félrevezetni.

Szendvicset és bort szolgáltat fel és közben elfűnik, telefonon alarmirozza a polgármestert, akitől rendőri és katonai segítséget kér. Rövid idő múlva megjelenik a polgármester rendőri segí'dlettel. Az amerikai tiszték nagy bajban vannak. Hosszas tárgyalás után végre Lucas Lia hajlandó megmondani az igazat, ha szabad elvonulást biztosítanak nekik. Ez megtörténik és Lucas Lia bevallja tervét. Erre hamarosan kint találják magukat a park előtt. Itt már holland katonaság állt és

Grizethe vette az amerikalakat, akiket a belga határra kísérték.

A dolgoból nagy botrány lett volna, ha a szövetségesek legfelsőbb tanácsa nem akarta volna éppen ezt a botrányt e'kerülni. Pershing tábornok ugyancs haditörvényszék elé akarta állítani a 8 amerikai tisztet dezertőr, csalás, személyes szabadság megsértése és más deliktumok miatt. De mint-hogy nem akarták a világ figyelmét erre a perre terelni, mege'gedtek az-zal, hogy a 8 amerikai tiszt néhány béli mobilitást kapott.

Megállapították a benzinjegyekre adható benzinmennyiséget

Megkezdték a benzinjegyek kiosztását

Az állami monopolizgatóságnál működő benzinmennyiséget megállapító bizottság az országban jelenleg található benzinkészlet és a külföldről várható benzinmennyiségek figyelembevételével meghatározta az egyes benzinjegyekre kiadható benzin mennyiségét. A bizottság határozata érvényes addig, amíg ilyen irányu új rendelkezést nem adnak ki.

A bizottság döntése szerint a benzinelárusítók március elsejétől kezdődően jegyekre a következő benzinmennyiségeket adhatják ki:

Szelvények, amelyeken egy vízszintes piros szalag van nyomva: A jelzés 30 liter, B jelzés 40 liter, C jelzés 50 liter, D jelzés 60 liter.

Szelvények, amelyeken két vízszintes piros szalag van, A jelzés 10 liter, B jelzés 15 liter, C jelzés 20 liter, D jelzés 25 liter.

Szelvények, amelyeken három függőleges piros vonal van. A jelzés 5 liter, B jelzés 10 liter, C jelzés 15 liter, D jelzés 20 liter.

Szelvények, amelyeken egy vízszintes zöld vonal van nyomva: A jelzés 30 liter, B jelzés 50 liter, C jelzés 60 liter, D jelzés 80 liter.

Szelvények, amelyeken két vízszintes zöld vonal van: A jelzés 15 liter, B jelzés 25 liter, C jelzés 35 liter, D jelzés 45 liter.

Szelvények, amelyekre egy vízszintes fekete vonal van nyomva: A jelzés 2 liter, B jelzés 4 liter.

Szelvények, amelyekre két fekete vízszintes vonal van nyomva: A jelzés 1 liter, B jelzés 2 liter.

Autóbuszoknak: A jelzés 35 liter, B jelzés 60 liter, C jelzés 95 liter, D jelzés 120 liter.

Mind ezek a mennyiségek minden szelvényre értendőek.

A noviszádi rendőrigazgatóság közlekedésügyi osztálya tegnap kezdte meg a benzinjegyek kiadását.

Tegnap azok kapták meg a benzinjegyeket, akiknek kocsiszáma 1-től 200-ig terjedt. Ma a 201-től 400-ig terjedő számok, holnap, február 28-án pedig a 401-től 600-ig terjedő számok tulajdonosai vehetik át a benzinjegyeket.

A tehergépkocsik és motorkerékpárok tulajdonosai kivétel nélkül február 29-én kapják meg a benzinjegyet.

A benzinjegy kiadása alkalmával hitelesítik a sofőr igazolványokat is. Azok a sofőrök, akik nem rendelkeznek kocsival, március 13-án jelennek meg igazolványuk hitelesítése céljából.

A jelentkezés alkalmával a járművet nem kell bemutatni.

Találtak ezenkívül dollárokat is az átvilágított levelekben és csomagokban. Hangsúlyozza azonban az angol jelentés, hogy

ha nem Németországba, hanem Európa más országába irányul az amerikai küldemény, ugy az angol cenzorok azt minden fenn-tartás nélkül átengedik,

még akkor is, ha a levél vagy csomag amerikai pénzt tartalmaz.

A hatalmas apparátussal dolgozó angol postai cenzura 6000 levelet talált gyanusnak s valóban alig néhány kivétellel, mindegyikben pénz volt. A legtöbben: dollár, dollár-csekk, márka, vagy valamelyik dél-amerikai ország papírpénze.

A kimutatás pontosan összegezi, hogy a felbontott levelekből és postai küldeményekből eddig 9900 USA dollárt, 17.800 angol fontot, 279.000 fontsterling értékű délamerikai valutát és 5.279.750 német márkát vettek ki, illetve foglaltak le. A levelekből és csomagokból 426.000 dollár értékű csekket kobozott el a cenzura, amelyeket Észak- és Dél-Amerikából küldtek Németországba.

A postai cenzorok működése körül felmerült angol-amerikai vita során több terv merült fel a cenzura gyorsítására. Így többi között az angolok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy

egy Amerikában — valószínűleg Newyorkban — felállítandó irodában vizsgálják át az Európa felé irányuló postát, mielőtt még azt behajóznák.

Természetesen ehhez Amerika be-leegyezése kell s mindenesetre egy új nagy szervezet felállítását tenné szükségessé, miután a most megjelent kimutatás szerint Amerikából közel

16—17.000 postal küldemény indul havonta Európa felé, legalább is olyan levél és csomag, amely az angol cenzorok kezébe kerül.

Gyilkosságért vilamos-székre kerül egy gyönyörű indián lány

Newyorkból je'entik: Különös és kegyetlen történet miatt került bíróság elé Tonie Henry 20 éves indián nő, aki rendkívüli szépségével valóssággal szenzációt kellett mindenütt. Habozás nélkül vallotta be a bíróságon a terhére rótt bűnöselményt. Kijelentette, hogy semmit sem sajnál, amit tett, mert az éhség és a nélkülözés kényszerítette,

hogy úgy kerítsen magának pénzt, ahogy a legkönnyebb módon lehetett.

Tonie Henry a vadnyugaton, az országuton csavargott egyik társával és amerikai szokás szerint hüvelykujját feltartva megállított egy szembejövő autót, mintha helyet, ingyen utazást kérne. Az autót egy 41 éves kereskedelmi ügynök, Josef Calloway vezette. Az indián lány melléje ugrott és megragadott egy revolvert, amely az ülésen hevert, majd a fegyvert az utazóra fogta:

— Pénzt vagy életet! Az utazó még felsőkabátját is levette és átadta, majd térdre hullva könyörgött az életéért. Tonie Henry, amikor mindössze 15 dollárt talált nála, éktelen dühbe jött és dühében rá-sütötte a revolvert az autó gazdájára, majd

a holttestet az út mellett bokrok alá rejtette.

Társával, aki elszörnyedve nézte végig a jelenetet, összeveszett, aztán bedlt az autóba és elhajtott.

Az esetet azonnal felfedezték és az indián nő nem került el a vilamos-székre.

Ékszer, valutát és élelmiszert is elkoboz az angol cenzura az Amerikából Európába küldött levelekből és csomagokból

Londonból je'entik: Mióta az angol cenzorok fokozottabban ellenőrzik az Amerikából Európába irányított csomagokat és leveleket, az Egyesült Államok egyes köreibem mindinkább megerősödik az az e'határozás, hogy valamilyen módon biztosítani kell az amerikai szállítmányok utját Európa országai felé. Így legutóbb komoly javaslatok hangzottak el az irányban is, hogy

az USA-ból a jövőben hadihajók szállítsák Európába a postát.

Különös aktualitást ad ennek a kérdésnek az angol hadigazdasági minisztérium legutóbbi kimutatása, amely részletesen beszámol arról, hogy a háború első hónapjaiban milyen eredménnyel járt a brit postai cenzura működése.

MI VAN AZ AMERIKAI LEVELEKBEN?

Az angol hivatalos jelentés szerint az Amerikából Európa felé irányított postai küldemények rengeteg élelmiszert és pénzt tartalmaznak.

Az angol cenzorok havonta közel 16—17.000 Amerikából Európa felé irányított postai küldeményt vizsgálnak felül.

A jelentés megállapítja, hogy a legtöbb ilyen csomagon a »sample without value« (»Minta érték nélkül«) felirat szerepel, a csomagokban

azonban legtöbbször — élelmiszert van.

Ezek az élelmiszert-csomagok majdnem kivétel nélkül Németország felé indulnak és leginkább

kávét, teát, cukrot tartalmaznak, amelyet Amerikában élő németek küldenek otthoni hozzátartozóiknak és ismerőseiknek. De sok csomagban zsirt, fűszereműt és szappant is találtak, amelyeket ugyancsak birodalmi németeknek küldtek — amerikai barátaik, vagy Amerikában működő német cégek. Ezeket a küldeményeket az angolok sorra lefogták.

»First class mail«-ként rengeteg csomagot, értékes gyöngyöt, drágaköveket, gyémántot és ékszeret küldtek Amerikából Németországba s hár ezzel nem foglalkozik részletesebben az angol cenzorok jelentése, minden valószínűség amellezt szól, hogy

a brit cenzura ma már átvilágító készülékekkel dolgozik,

melyeknek segítségével a legravasabban csomagolt postai küldemények tartalmát is meg tudják állapítani.

KÉTMILLIÓ FONTSTERLING ÉRTÉKŰ ÉKSZER

Az angol jelentés szerint Németországba irányuló csomagokban talált ékszerek értéke — a kétmillió fontsterlinget is meghaladja.

A jugoszláv-bolgár kereskedelmi kamara megalakulása

Andresz kereskedelmi miniszter felülvizsgálata

Szófiából jelentik: Vasárnap tartották meg a jugoszláv-bolgár kereskedelmi kamara alakuló ülést, amelyen dr. Andresz Iván, Jugoszlávia kereskedelmi minisztere is részt vett. Az ünnepélyes megnyitó alkalmával jelentős beszédek hangzottak el a jugoszláv-bolgár közlekedésről.

Dr. Filov bolgár miniszterelnök a Vreme munkatársának adott

nyilatkozatában kijelentette, hogy rövidesen sor kerül bolgár-jugoszláv kulturális szerződés megkötésére, a bolgár-orosz kulturszerződéshez hasonlóan.

Andresz Iván dr. jugoszláv kereskedelmi minisztert tegnap kihallgatáson fogadta Borisz bolgár király és átnyújtotta neki a Szveti Alekszandar rend első osztályát.

Tizenkét gyanúsítottat vettek őrizetbe, a szubotikai Ruff csokoládé gyárban történt kasszarablás ügyében

A petrovozelói bankfosztogatás egyik gyanúsítottja a Ruff gyár alkalmazottja volt — A nyomozásba bevonultak a detektívtestület nyugdíjas veteránjai

A szubotikai rendőrség bünyűi osztálya második napja a legnagyobb felkészültséggel folytatja a nyomozást a Ruff-féle csokoládégyár irodájában történt vakmerő kasszarablás ügyében. A nyomozást Mitics Dimitrije, a bünyűi osztály vezetője irányítja, de

részvesznek benne a detektívtestület tehetségesebb tagjai is,

sőt vasárnap berendelték a rendőrségi nyugdíjasokat is, akik évtizedeken át nyomozó közegek voltak és az alvilág minden alakját ismerik. A rendőrség munkájának nagy lendületet ad a titokzatoság, amely az egész bűnügyet jellemzi. Mindenre elszánt vakmerő és

a helyi viszonyokkal ismerős egyének lehettek a betörők,

akik a Ruff üzemnek népes épületeiből zajtalanul el tudták hurcolni a kétmázás Wertheim-szekrényt, az értékes zsákmánnyal. A nyomozás további sorsa tekintetében különös figyelmet fordítanak arra a körülményre, hogy a betörő tudta, hogy az iroda pánccszekrényei közül melyikben tartják a pénzt és hogy melyik ajtókon nem volt Wertheim zár és hogy melyikkel lehet könnyebben megbirkózni.

A hivatásos nyomozókon kívül természetesen a dilettáns detektívek egész tömege hajszolja a betörők nyomait,

a 10.000 dináros jutalom elnyerése reményében,

amit Ruff József és dr. Telts Imre gyártulajdonosok a nyomravezető számára kitűztek.

A noviszádi Református Olvasókör közgyűlése

A noviszádi Református Olvasókör vasárnap délután tartotta évi közgyűlését, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. A közgyűlést Fülöp János alelnök nyitotta meg. Üdvözlőte a megjelenteket, majd Vékás László titkár felolvasta évi jelentését, amelyből kitűnt, hogy

az egyesület a múlt évben sikeres kulturális működést fejtett ki.

A Református Olvasókör jelenleg 416 rendes taggal rendelkezik, az alapító tagok száma 24. Az egyesület pénzügyi helyzete kielégítő.

A jelentések elfogadása után új vezetőséget választottak, amelynek tag-

Mitics rendőrkapitány és Delics Alekszandar rendőrfelügyelő hétfőn délelőtt újabb helyszíni szemlét tartottak, a technikai rendőrség pedig elkészült azokkal a fontos nyomok kidolgozásával, amiket a betörés színhelyén a hóban és a háztetőn találtak. A nyugdíjas detektívek bevonása is hasznosnak bizonyult, mert értékes információknak jutottak a nyomába, amelyek fontosak lehetnek a bűntény felderítése tekintetében. Így megállapították, hogy

a petrovozelói bankrabló egyik vezérének testvéröccse

három évvel ezelőtt a Ruff-gyár szolgálója volt, bejárhatott a hivatali helyiségekbe és pontos ismereteket szerezhetett a helyszíni viszonyokról. Nagyobb pénzösszeget rendszeres körülmények között nem tartottak a gyár irodájában, de a napokban a vállalatnak közel 400.000 dináros kifizetése vált esedékessé és ezért maradt 300.000 dinár a pánccszekrényben. Tehát

a betörőnek mindenesetre bűntársa kellett, hogy legyen a gyár személyzetében.

A nyomozás során derült ki, hogy a gyár egyik régi, 8 éves alkalmazottja, szombaton reggel nem jelentkezett munkára. Bejelentette távozását, de nem oda ment, ahova jelezte. Az illető

csinos, fiatal leány,

aki sokáig bejáratos volt az irodába. A rendőrség most azon fáradozik, hogy ennek az eltűnt nőnek a kapcsolatát derítse fel a petrovozelói bankrabló rokonával.

jai a következők: Elnök Horváth Lajos református lelkész, alelnök Fülöp János és Gombos István, titkár Vékás László, pénztáros Horváth Mihály, könyvtáros Spos Lajos, háznagy Nánási István. A választmány tagjai: Baksa Lajos, Bartha Mihály, Csipő Dezső, Drenyák János, Drenyák József, Erdős András, Farkas László, Fehér Sándor, Földvári Sándor, Haller Géza, Kuzman Mihály, Papp István, Papp János, Papp László, Parrag Sándor, Szabó János, Takács József és Virnkovics József.

A felügyelőbizottság tagjai: Pataj Béla, Baktay István, Ládi János, Schneider Frigyes és Seljes Ferenc.

HÍREK

A HŐMÉRSÉKLET CSÜKKEN

Jugoszlávia északkeleti részén derült, az ország többi részében felhős idő volt tegnap, a hőmérséklet emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Jasatomicson —12, a legmagasabb Mosztárban +18 fok volt.

Időjóslás február 27-re: A felhőzet erősödik, a hőmérséklet csökken, különösen északnyugaton, ahol helyenkint csapadék is várható.

A nap kél 6 óra 21, lenyugszik 17 óra 21 perckor.

«(★★★)»

— **Zsirszódaolat.** Schwarcz Erzsébet 22 éves cervenka születésű kávéházi énekesnő Vrsácson zsirszódát ivott. Beszállították a petrovgrádi kórházba, ahol meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Ha az artistanők becsipnek.** Petrovgrádról jelentik: Hétfőre virradó éjszaka különös botrány játszódott le a Sass-féle vendéglőben. Borisics Anna boszniai és Popovics Anna horvátbánsági artistanő a posznan becsipett és részeg állapotban kellemetlenkedtek a vendégeknek. Glockner Lajos főpincér rendreutasította őket, mire a két lttas nő rátámadt és összeverte. Megverték a főpincér segítségére siető borfiut, sőt az e'ölvitt rendőrrel is dulakodtak. Letartóztatták őket. Büntetésük kitöltése után mindkettőjüket illetőségi helyükre toloncolják.

— **Háromezer dinár értékű ékszert lopott Szomborban** egy besurranó cigányasszony. Szekulics Zsivko a szombori görögkeleti szerb hitközség tisztviselőjének a Csonopjaly ut 18. számú házába besurrant egy cigányasszony, felfeszítette a szekrényt és 3000 dinár értékű ékszert ellopot. Amikor a cigányasszony kiment a házból, észrevette egy ott lakó diák és azonnal szolt Szekulicséknak, hogy cigányasszony járt a lakásban. Szekulicsné a szobába ment és, amikor látta a felfeszített szekrényt, szolt férjének, aki a cigányasszony üldözésére indult. Hamarosan el is érte az asszonyt és az örszolgáatos rendőrrel elfogta. Rögtön megmotozták és megtalálták nála az egész lopott holmit. A rendőrség letartóztatta a cigányasszonyt.

Böhm Áncsi és Löwenthal László
Noviszád Szabócska
Jenyerek
(Minden külön értesítés helyett)

— **Betörési kísérlet Noviszádon.** A noviszádi Szerb Matica régi épületében vasárnapra virradó éjszaka betörési kísérlet történt. Ismeretlen tettes be akart hatolni Majer Péter óras és ékszerész üzletébe. Az udvarban hozzálátott a fal kibontásához, azonban a falnak az üzlethelyiség részén lévő oldalán erős akadályba ütközött és ezért a bontást abbahagyta. A nyomozás megindult.

— **Szurkálás.** Szerdó Ferenc noviszádi munkást hétfőre virradó éjszaka ismeretlen tettes az utcán leszúrta. Beszállították a kórházba, állapota súlyos.

— **Nyilas képviselőjelöltek bukása.** Budapestről jelentik: Vasárnap két kerületben volt időközi választás. Jászpatin Fáy István államtitkár kormánypártit 1554 szótöbbséggel választották meg Vágó Pál nyilas jelölttel szemben. Kunszentmiklósban pedig a kormánypárti Molnár Lajos 7606 szavazatot kapott a nyilas Fonyad Dezső 6156 szavazatával szemben. Mindkét helyen tehát másfélezer szavazattal kaptak többet a kormánypárti jelöltek a nyilas jelölteknél.

— **Megegyezés az erdélyi katolikus státus és a román kormány között.** Bukaresti jelentés szerint az erdélyi katolikus státus és a román kormány között megegyezés jött létre. A szerződés, amelyet már aláírtak, kedvező a katolikus státusra.

— **A volt német császár a bolsevizmus ellen.** Newyorkból jelentik: Poultney Bigelow amerikai író, aki többek között megegyezés jött létre. A szerződés, amelyet már aláírtak, kedvező a katolikus státusra.

— **A volt német császár a bolsevizmus ellen.** Newyorkból jelentik: Poultney Bigelow amerikai író, aki többek között megegyezés jött létre. A szerződés, amelyet már aláírtak, kedvező a katolikus státusra.

— **A volt német császár a bolsevizmus ellen.** Newyorkból jelentik: Poultney Bigelow amerikai író, aki többek között megegyezés jött létre. A szerződés, amelyet már aláírtak, kedvező a katolikus státusra.

— **Németországban nincsenek mammutjövendelmek.** A legmagasabb fizetés Németországban — az állami illetményekről kiadott rendelet értelmében — évi 26.550 márka. Ebben a legmagasabb fizetésben csak a miniszterek, a haderő főparancsnokai (Göring vezértábornagy, a légi haderő, Raeder nagydmirális, a flotta és Brauchitsch vezérezredes, a szárazföldi hadsereg főparancsnoka), továbbá Keitel vezérezredes, a hadsereg főparancsnokság főnöke részesülnek. Évi 24.000 márka fizetést kapnak az államtitkárok, a legfelsőbb bíróságok elnökei, a vezérezredesek, vezértábornokok, tábornokok és tengernagyok. A legmagasabb fizetési osztályban van Himmler is, az SS és a rendőrség főnöke.

— **Orsovai magyarok találkoztak Oroszországban.** A »Paris Soir« hosszabb cikkben emlékezik meg arról, hogy Németország kiküldötte az orosz légi flottához Loehr Sándor híres német aviatikust. Loehr Sándor magyar ember, Orsován született és a temesvári kadettiskolát végezte el. A háboruban a közös nadseregben szolgált, századosi rangot ért el, 1918-ban Dél-Amerikába vándorolt, de ott nem holdogult és visszatért Budapestre. Innen Innsbruckba költözött, majd Németországba, ahol a Heinkel-repülőgépgyárba szerződött berepülő-pilótának. Megszerezte a német állampolgárságot és rövidesen egyike lett a legismertebb polgári pilótáknak. A francia lap közlése szerint Moszkvában érdekes meglepetés várt orosz Loehrre, akinek már tábornoki rangja van. Összetalálkozott Steimbok orosz tábornokkal, aki szintén Orsován született, szintén az osztrák-magyar hadseregben szolgált, majd orosz fogságba esett, később beállt az orosz vörös hadseregbe és bár idehaza annakidején ügyvédnek készült, Oroszországban tábornok lett és az aviatika legfőbb felügyeletével bízták meg.

— **Noviszád és Mitrovica között megindult az autóbuzsközlekedés.** A Noviszád-Ruma-Mitrovica közötti országúton tegnap újra megindult az autóbuzsközlekedés, amely a legutóbbi hóviharak miatt több napig szünetelt.

Szines szallag

Az influenzajárvány alatt Angliában sok hölgy ilyen felírású szívet viselt a ruháján: »Ne csókoljon meg!« A figyelemzavar egyformán szót nőknek és férfiaknak.

Egy nyugalmabavonult francia generális, Abel Clement-Grandcourt, a háború kitörésekor önként jelentkezett szolgálatra, de betegsége miatt nem küldték ki a frontra. Most elutazott Helsinkibe és mint »önkéntes« felvette magát a finn hadseregbe.

»Gyémántbált« rendeztek Amerikában, a manhattani Ritz-szállóban, amelyen az újvilág milliomosai vettek részt. A legdrágább ékszert Mrs Spreckel viselte, egy ötszáz ezer dollárt érő nyakéket. Egy másik hölgy, Mrs Childs, pedig gyémántszemekből font harisnyában jelent meg.

Feltűnt London utcáin egy ószájú idősebb ur, aki az angol hadsereg kapitányi egyenruháját viselte. Amikor igazolásra szólították fel, kiderült, hogy Maurice Kenal Exham a neve, hetvenéves nyugalmazott lelkész. Irásokkal igazolta, hogy XII. századból őse II Henrik királytól örökös egyenruhaviselési engedélyt kapott az I harcokban tanúsított vitézségéért. Ezt a jogot azóta semmiféle rendelkezés nem szüntette meg.

Szines gázlárczkáskák hoznak forgalomba Angliában, tekintettel a tavasz közeledtére. Mindenki megtalálhatja a kabátjának, ruhájának megfelelő színű tászkát. A divat is ezt parancsolja nők részére.

Gusztáv svéd királyt egy munkás órával ajándékozta meg, amely nemcsak az időt, a Nap állását, az évszakokat, az újév napját, a vasárnapokat mutatja, de van benne rádió és hangszóró is.

O'aszország a legnagyobb erőfeszítésekkel arra törekszik, hogy az önellátását a lehető legnagyobb mértékben biztosítsa. Három évvel ezelőtt ismét üzembe helyezték a piemonti aranybányákat, melyeknek üzembe a múlt század óta szünetelt. Az elmúlt évben ezekből a bányákból 1336 kilo tiszta aranyat termeltek.

Százkilenevenkilencévi börtönt kért a New-York-állambeli Belleville városka ügyésze egy 21 éves fiatal nő fejére, aki meggyilkolta a férjét. Az esküdtek a rekordszámú büntetést tízennyévi börtönre mérsékeltek.

««(IIII)»»

— UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. Az Altmark német tehergőzös, amelyet a Cossak angol hadihajó egénysége megcsákyozott a Jönsing fjordban. — A Cossak angol tehergőzromboló. — Svéd önkéntes különítmény utban a karjalai front felé. — Harcban a svéd önkéntes osztag. — Európa alumínium és bauxit ellátása. — A vízzel elárasztott Hollandia. — Megalakult az első magyar női lövészsorozat. — Klosszevanoff, a lemondott bolgár miniszterelnök. Filoff az új miniszterelnök. Popoff, az új bolgár külügyminiszter. — Huszszentdős Faruk, Egyiptom királya. — Csáky István gróf magyar külügyminiszter és menyasszonya Chorinsky Anna Mária. — Mannerheim tábornok pályafutása képekben.

— Idült bélrekedésben, aranyérben és májduzzanatban szenvedőkre nézve valóságos jótétemény a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata. már kis adagokban is A Ferenc József víz enyhén oldó és biztosan levezető hatása hosszabb használat esetén sem igen marad el soha. Reg. S. br. 30474/35.

Menyasszony, aki hatszor hoppon maradt

Dorothea Richardson az a nevezetes angol menyasszony, akinek az esküvőjét »technikai akadályok miatt« hatszor kellett elhalasztani. A 22 esztendősnő csinos lány 1938 őszén megismerkedett Albert Venables mérnökkel. Nemsokára megtartották az eljegyzést. Különböző akadályok miatt az esküvőt csak 1939 szeptember 14-ére tűzték ki. A vőlegényt szeptember 2-án behívták katonának és így az esküvőt el kellett halasztani.

A fiatallembor, mielőtt nyugati frontra ment, szabadságot kért és táviratilag értesítette a menyasszonyt, hogy október 12-én érkezik. A leány családja minden előkészületet megtett az esküvőre. Az utolsó pillanatban a katona szabadságát visszavonták.

Ugyanez történt karácsonykor is, azzal a különbséggel, hogy az ünnep másnapján már a nászúp is együtt volt, de a katona-vőlegény nem érkezett meg.

A január 18-i újabb dátumra kitűzött esküvőt azért nem tarthatták meg, mert Albert Venables hirtelen megbetegedett és kórházba került.

Igy egymásután hatszor kellett az esküvőt elhalasztani. Miss Dorothea Richardson e'ső koszorú anyja hangos neveléssel fogadta barátjánőjének azt a közlést, hogy március 1-én a vőlegény megérkezik a Maginot-vonalból és délután 4 órakor megtartják az esküvőt.

— Már nem hiszek neked, — monlotta a koszorúslány — az lesz a vége, hogy a ruhám, amelyet erre az alkalomra csináltam, kimegy a divából.

A hatszor egymásután hoppon maradt menyasszony változatlanul bizik abban, hogy március 1-én a vőlegény meg fog jelenni a pap előtt.

— Remélem, hogy ez a hetes szám — mondotta — szerencsét fog hozni nekünk.

— BACSPETROVOSZELŐI HIREK.

Az Ipartestület évi rendes közgyűlését március 3-án délután 2 órakor tartja.

— Az Ipartestületben és a Varga Lajos vendéglőjében jól sikerült kabarettet rendezett az ifjuság. — Az Ipartestület Hitelbiztosítékata március 31-én tartja évi közgyűlését. — Az Állattenyésztő és Értékesítő szövetkezet évi közgyűlése március 24-én délután 2 órakor lesz. — A vasárnapi heti piaci árak: buza 200—205, tengeri 130, burgonya 180—200 dinár volt. A kövér sertések kilóját (prima sertésékét) 9 dinárért vették.

Legkellemesebb ital
a Ru'i csokoládé
tejjel felfőzve

— BACSTOPOLAI HIREK. Özvegy Juhász Gáborné fakereskedő a fategypén olyan szerencsétlenül csuszolt el, hogy bal lábát törte. — A bacsstopolai Vöröskereszt Egyesület még novemberben első segélynyújtási tanfolyamot rendezett, amelynek magyar tagozatán dr. Puhálák László járásorvos volt az előadó. A tanfolyam dr. Puháláknak katonai gyakorlatra való bevonulása miatt akkor félbeszakadt. Folytatása március 1-én kezdődik meg, a községi háza tanácstermében, este fél 7 órai kezdettel. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt hét folyamán három leánygyermek született. Házasságot kötöttek Bacsó Lajos és Gergey Julianna. Elhaltak: Csernai Márton 5 éves, Bulyovcsics Erzsébet 1 óras, Mihalek Ignác 66 éves, Fehérvári Józsefné 77 éves, Tóthiszszegi Márton 75 éves és Sipos István 70 éves korukban. — A Katolikus Kőr évi tisztújító közgyűlést március 10-én délután 2 órakor tartja a Kőr helyiségben. — A bacsstopolai járásbírószágon dr. Zsuzsák Jankó bíróbíró most tárgyalta Szabó Lajosnak a bacsstopolai Járási Rokkant Egyesület titkárnak büntető ügyét. A vád szerint Szabó Lajos február 1-én az egyesület hivatali helyiségében ököfélé többször arcába vágott özv. Bodor Péternének, aki nyugdíjra iránt érdeklődött Szabónál. A kihallgatott tanuk vallomása alapján a bíróság bűnösnek mondta ki Szabót és 360 dinár pénzbüntetéssel sújtotta, valamint kötelezte a költségek megfizetésére. Az ítélet végrehajtását két évre felfüggesztette a bíróság.

— Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobodjenja 2.

— SZTÁRIBECSEI HIREK.

Mint megirtuk, a sztáribecsei járási Vöröskereszt egyesület több hetes elsősegélynyújtási tanfolyamot rendezett nők részére. A tanfolyam vezett hallgatói társasvárosát rendeztek a kereskedői otthon helyiségében. Az összejöveteleken megjelentek a tanfolyamon előadó orvosok is dr. Bogdánovics Bogdán járásorvosai az élén. A tanfolyam vezetősége ez alkalommal kiosztotta az ápolónői igazolványokat a hölgyek között. — A sztáribecsei iskolai ingyeneskonyhák részére újabb a következők adakoztak: Jótékony szerb nőgyulek 500, Bleyer Sándor 100, Jelkics Nikola 100 dinárt.

— HORGOSI HIREK.

Sörös Gábor sztáribecsei lakos Horgoson elcsent Csontos Istvántól egy ötvendináros, hasznát azonban nem vehette, mivel Csontos jelentést tett a rendőrségen és Sörösöt a pénzt elvették, mielőtt még elköthette volna. Az eljárás megindult ellene. — A csendőrség letartóztatta Papp Jenő munkást, mert Szatmári Istvántól és Berényi Istvántól nagyobb mennyiségű fűzések paprikát lopott. — Balázs Molnár István fuvarost Topo'a közelében nagy hófúvás érte el, Balázs biztatta lovait és az egyik a nagy erőlködéstől megszakadt és a helyszínen kimúlt. Balázs kára másfétezer dinár.

— NÖVÉNYHARMAT-POSTA.

Az ország minden részéből oly nagy számban érkeznek a pályázatok, hogy azok lelkiismeretes átvizsgálására a bíráló bizottság március-holnapra képtelen. Így le kell tennünk arról a szándékról, hogy a sikerültebb verseket folytatásgosan közöljük s azokból kerüljenek ki a nyertes pályázatok. Így tehát minden beküldött vers, akár megjelenik a lapban, akár nem, eséllyel pályázhat a fődíjakra. Hogy azonban a zsűrinek a gondos bírálatra elegendő ideje legyen, március tizedikéig állapítjuk meg a pályázatok beküldésének határidejét. Az eredményt pedig, mint már jeleztük, a lap március 24-iki, husvéti számában tesszük közzé! A közben sarkalásu megjelent verseket egyenként a szokásos 50 dinárra is honoráljuk, amivel egyben a felhasználás jogát is megváltjuk. A sok pályázatot és a legtöbbször mellékelt elismerő sorokat addig is hátsón köszöni a 100 esztendősbácsi Gebauer-patka.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZARIATOR

Zürich: Beograd 10, Páris 9.9850, London 17.62, Newyork 446, Brüsszel 75.30, Milánó 22.52, Amszterdam 237.15, Berin 178.80, Szófia 5.50, Bukarest 3.35.

— **Jegyelővétel »A néma lovag«** második noviszádi előadására. A noviszádi Belvárosi Katolikus Kőr magas színvona on álló műkedvelő együttese Haits István rendezésében vasárnap, március 3-án délután fél négy órai kezdettel másodsor hozza színre Heltai Jenőnek »A néma lovag« című színművét, amely a két héttel ezelőtti bemutatótán osztatlan sikert aratott. A második előadás is a bemutató teljes szereplő gárdája működik közre. Miután több szereplő akadályoztatása miatt későbbi előadásokra már aligha kerül sor, a vasárnapi előadás lesz az utolsó alkalom arra, hogy a közönség ezt a kitünő darabot megnézze. Jegyekről, a nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos idejében gondoskodni. A jegyelővétel Abraham János könyvkereskedésében már megkezdődött.

— **A noviszádi Női Mária Kongregáció konferenciája.** A noviszádi Női Mária Kongregáció vasárnap délután tartotta konferenciáját. Mózes Mihail üdvözölte az egybegyűlteket, majd a Cecilia egyházi énekkar Seyler Áve Máriaját énekelte Léh Jakab karnagy vezényletével. Milla Piroška S'k Sándor: Janika című költeményét szavalt nagy tetszéssel. Varbay Jenő a Szociális keresztmennyiség címmel magasszárnyalású beszédet tartott. Végül ismét a Cecilia énekelte, W. Weker: Gradualját Március 17-én virágvasárnap tartják a második kongregációs konferenciát.

»DEUTZ« jelentés:
»DEUTZ« Diesel-traktor tanfolyam kezdete március 4-én. Record-Erdős d.d.-nál Noviszád

— **Március 14-én adják bárbe a palicsi vendéglőket.** Szubotica város vezetősége március 14-én délelőtt 10 órakor irta ki a versenytárgyalást a palicsi vendéglők bárbeadására. A város az idén is csak egy éve adja bárbe a vendéglőket. Az árverést a vígadó épületében levő nagyvendéglőben, a trafikra, borbélyüzletre és a büffere vonatkozók, amelyek közös bérlet tárgyai, a strandvendéglőre és a kisvendéglőre pedig külön árverésnek. A város reméli, hogy a multévinél jobb bérösszeget érnek majd el, mert Palics-fürdő fellendülésnek indult és ebben az évben újabb nagyobbarányú költségvetési előirányzat lesz Palics további fellendítésére.

— **ÉLISEN LÁT, mint a sas.** diplomás optikus Krisztháber szemüvegén. Szubotica, Alekszandra 7. — **Te csak pipájl, Hollandia!** Hollandiában nemrégiben emelték a dohánytermékek árát, ami meglehetősen tetemes kiadástöbbletet jelent a lakosok számára. A hollandok a világ legtöbbet dohányzó népe: 1939-ben 1,870 millió szivart, 5,230 millió cigarettát és 11 millió kg dohányt füstöltek el. Ez kerekén 145.000.000 holland forint értékűt jelent. A statisztika szerint minden hollandira 190 szivar, 585 cigareta és 1 kg. 320 gram dohánynevelő fogyasztása jut évente.

— **A'doznak az ötös ikrek.** Az ötös ikrek ebben az évben járulnak első áldozásukhoz. A pembrokei (Ontario) püspök Msgr. dr. C. L. Melligan legutóbb látogatást tett a gyermekeknel és rendezte egyidejűleg az első áldozásra való előkészítés ügyét is. Az ötös ikrek a püspököt, aki a kanadai hadsereg tábori püspök egyenruhájában jelent meg, azt hitték, hogy valami rendőri hatalmasság.

PARANCS AZ PARANCS!

Lövőgyakorlat. A baka már ötöd-ször nem talál. A káplár dühösen rámondul:

— Mars hátra az árokba és lödd főbe magad!

A baka hátrakullog, de öt perc múlva visszajön és háptáka vágja magát!

— Káplár urnak alássan jelentem, megint nem találtam!

A „Csók a pusztán” előadása Szomborban

A szombori Katolikus Legényegylet együttese — mint jelentetük — csütörtökön mutatta be Fáy Ilona és Ujházy György háromfelvonásos »Csók a pusztán« c. komédiáját és az előadást szombaton és vasárnap megismételték. Elsőmoritó az a részvétlenség, amely a szombori magyar közönség részéről ezzel az előadással szemben mutatkozott. Lehet, hogy az egyik hangosmoziban pergetett magyar film volt ennek az oka, de nem lehetetlen az sem, hogy az ismeretlen szerzők darabja iránt volt bizalmatlan a közönség. Pedig a jól összeválogatott együttes megérdemelte volna, hogy a közönség támogatása tehetséges műkedvelőit. Mert az együttes legtöbb tagja

igen tehetségesen oldotta meg feladatát.

Elsősorban emlékezzünk meg a női szereplőkről. Csapóné Schmidt Bözsi és Lett Teri alakította a két leányt, Magdát és Jucit. Csapónének különös erénye kellemes orgánuma, amihez még közvetlen játéka is járul. Lett Teri bájos egyénisége jól illeszkedett az együttes-

A két anya szerepében Littvay Piri és Spanyolné Holpert Maca mutatkozott be a közönségnek. Mindketten tehetségesen látták el feladatukat ebben a fiataiságuknak meg nem felelő szerepkörben s

máskor is szívesen látjuk őket a színpadon.

A férfi szereplők közül elsősorban — már szerepének nagysága miatt is — a méltóságos Feri bácsit alakító Berkó Jánost kell említenünk. Berkó rutinizott játékos, otthonosan mozog a színpadon s így szerencsés gondolat volt a nagy szerepet rábíznia. Major Károly és Incze Imre kabinetalakítást nyújtottak András és Laci bácsi szerepében; az előbbi illeti meg a dícséretet a darab ügyes rendezéséért is. Németh Géza igen kellemesen lepett meg az egyik szerelmes ifjú szerepében, míg a másik fiatalembert, Pistát, a jómegjelenésű Pál József alakította ügyesen. Kisebbszerepekben Csapó Ferenc, Buzik István és Tordí Péter egészítették ki az együttest. Általános benyomásunk az előadásról és rendezéséről az, hogy

főlülmulta a megszokott műkedvelő állagot.

Epp ezért ez az együttes a szombori magyar közönség részéről a jövőben jogosan várhat nagyobb támogatást.

(k.)

««(IIII)»»»

Ujabb Bernard Shaw filmek. A »Pygmalion« világsikere alapján, a hollywoodi »United Artist« filmvállalat a napokban újabb szerződést írt alá a magyar Pascal Gáborral, Bernard Shaw színjátékai megfilmesítési jogának kizárólagos meghatalmazottjával. A »Pygmalion« után előreláthatólag a »Barbara Örnagy« lesz a legújabb Shaw-film, amelyben az Újv Hadselegének ezt a bátor katonáját egy teljesen ismeretlen fiatal filmszínész fogja játszani. Nevét egyelőre titokban tartják. Míg ez év derekán vetítlenék »Az orvos dilemmája« című tragikus mozzanatu és keserű akkorddal végződő komédiát is. Ezzel, mint napjaink majdnem valamennyi nagy írója, a csufondáros G. B. S. is a filmisírók sorába lép.

SZÍNHÁZ-FILM

Borcsa Amerikában

Emőd Tamás és Török Rezső darabjának novisztádi bemutatója

Emőd Tamás és Török Rezső, a »Borcsa Amerikában« című darabjukkal szórakoztatni és nevetetni akarják a közönséget. Hadd felejtsek el az emberek mindennapi gondjaikat, bajaikat, a zaklatásokat, amelyek az élettel együtt járnak és üdüljenek fel kissé. Ennek érdekében a szerzők könnyű mesét írtak a rakamazi szegény árvalányról, aki egy amerikai milliárdos szeszélye folytán belecsöppen New York kellős közepébe, de csak azért, mert szerelmésének édesanyja nem akarja, hogy fia szegénylányt vegyen feleségül. Amerikában sok mindent lát és hall, de keserű kiábrándulás is éri, úgy hogy boldogan megy vissza Rakamazra Pestjével, akinek oldalán megtalálja a boldogságot. Van a darabban egy kis romantika, szellemes écek, nevetető jelenetek, néhány szép zeneszám, táncok, mókák, amelyek mind a közönség szórakoztatását célozzák.

Hálás darab, amely megnyeri a közönség tetszését. A Daloskör műkedvelői a maguk részéről mindent meg is tettek, hogy kiérdemeljék a közönség elismerését. Számos nyíltszíni jelenetet tapssal fogadtak a nézők, a táncokat és énekszámokat pedig meg is ismételtették. A darab főszereplője Horel Nusi, annyi siker megteremtője és részese, vasárnap este a darab központjában állt. Játékával, táncaival nagy tetszést aratott és igazán csak sajnálhatjuk, hogy a rendező nem iktatott be több táncot részére. Partnere Siha Tibor kellemes hangjával és jó megjelenésével nagyszerű hatást keltett. Nagyon bájos volt Siha Kamilla az amerikai milliárdos szeszélyes, elkenyveztetett leányának szerepében. Mister Knickerbocker Gerich Endre alakította. Ő képviselte a jóízű humort a színpadon és mókáival sokszor tapsra készítette a közönséget. Somogyi Irmának csengő hangjával volt nagy sikere, de csodára pergett Schnitzer Erzsébet

««(IIII)»»»

A Muskátlí ötödyször Sztáribecsnén. A sztáribecsei Alsóvárosi Katolikus Kör kitűnő műkedvelő gárdája vasárnap ötödyször akarta előadni Czirák-Fetter Imre Muskátlí című énekes színművét. Az egyik főszereplő betegsége miatt azonban az előadás elmaradt és azt március harmadkán, jövő vasárnap délután rendezik meg a Kör nagytermében. Az alsóvárosi gárda március 10-én Bácskogradistén mutatja be a Muskátlít.

★

Kitűnően sikerült a sztáribecsei Teniszkлуб vidám-estje. A sztáribecsei Teniszkлуб dr. Schumacher Géza hozzáértő rendezésében 24-én, szombaton kitűnően sikerült műsoros vidámestét rendezett az Imperial szálló éttermében. Az esttén nagyszámú közönség vett részt, mely többizben melegen ünnepepte a kitűnő szereplőket. A műsor első száma gyanánt Gross

nyelve is Pesta anyjának szerepében. Boros László most volt először színpadon és biztató kilátásokkal indul további műkedvelői pályafutásán.

Beck Aranka kisebb szerepében is megtette a magáét. Kovács Gyula és Ricza József régi műkedvelők, ak kre mindig számíthat a rendező és sem ő, sem a közönség nem csalódik bennük. Az együttesbe teljesen beillettek a többi szereplők is, akik megérdemlik, hogy feljegyezzük neveiket: König József, Sztítás József, Sárossy Vali, Szabó Vali, Csipő Rózsi, Winterfeld Pipi, Csinesik Jucika, Fogarassy Rebus, valamint a két kisgyerek: Schnauffer Potya és Ráczi Pirike.

A darabot Siha István rendezte, akinek nagy munkája volt. A táncokat Hajdu Vince tanította be a közönség legnagyobb tetszésére. A zenekar Voitechovszky Jaroszláv vezényletével kifogástalanul dolgozott. A díszleteket Bencz Imre festette.

A Szloboda nagytermében szépszámú közönség nézte végig az előadást. Reméljük, hogy a március 9-i szombat esti második előadásra már kiküszöböli a rendező a kisebb hibákat, úgy hogy e tekintetben semmi kifogás nem lesz. Különösen tekintettel kell azonban lenni a szünetek megrövidítésére. Igaz, hogy átlag csak tizenöt percig tartott egy szünet, de a közönség ma nem szereti a túlhoszu szüneteket és ez bizony kissé idegesíti is őket. Mindent összevonnva, a darab második előadásának biztos sikert jósolunk, az első előadás tapasztalatai alapján.

A Szloboda nem kifogástalan akusztikáját nagy mértékben feljavították a Rádó Ofner cég Ingelen hangszórói, amelyek lehetővé tették, hogy a nagyterem minden részében tökéletes tisztasággal és érthetően lehetett hallani a szereplők minden szavát és énekét.

Dániel, mint nőimitátor, egy artistanót mutatott be. Rózsa István, Mikula Andor, dr. Kimes Jenő, Gerber Nándor, Schumacher László a »Dóni kozák kórus« című tréfas jelenetet vitték sikerre. »Szerelem a madarak világában« című játékban dr. Buzogány Mátvás és Putsay Kornél tűntek ki. »Egy tükör tragédiája« című jelenetet Schumacher László és Putsay Kornél mutatták be nagy tetszéssel. Konferált Csepella József. A műsor után reggelig tartó tánc következett.

««(★★★)»»»

PÉNTEK RÉZI SZEREPEL A SZUBOTICAI VÁROSI MOZI MŰSORÁN

A mozi vásznán játszik Péntek Rézi, s míg őt mindenki meghatódva nézi. Azon tüprengnek, hogy ha máma kedden van,

Mit keres Péntek kedden a moziban?

FANYAS TÓBIÁS

Apróságok

A kitűnő színésznőtől, aki hadilábon áll az idegen szavakkal, protekciót kért egy barátjától.

— Nyugodt lehetsz — felelte készségesen a művésznő — mindent el fogok követni az érdekedben, pro és kontra!

— Kezdő koromban drámát játszottam vidéken — meséli a híres színésznő — Partnerem elviselhetetlenül ripacszkodott. Az utolsó jelenetben »hosszas lelki vívódás után« meg kellett volna ölnöm őt.

— Agyonlőjjem? Nincs hozzá erőm! — mondtam szerepem szerint.

— Dobja csak ide azt a revolvert — szólt fel erre egy borizú hang a színpadra — majd mi nézők végzünk vele!

A vidéki szintársulat »jótorku« kóristájától megkérdezi valaki a vendéglőben:

— Mondd, pajtás, miért hunyod be a szemed, ha iszol?

— Azért, mert óvatos duhaj vagyok — hangzott a felelet —, az orvos a lekemre kötötte, hogy ne nézzek mélyen a pohárba.

A bohém meséli:

— Remek találmányom van a hitelezők ellen. Kiírtam az ajtómrá: »Hitelezők háromszor csengessenek!«

— No és?

— És ha háromszor csengetnek, nem nyitok ajtót.

5 Kérdés:

1. Milyen magas körülbelül a legmagasabb hegy a Holdon?
2. Ki volt Peltjura?
3. Melyik templom bejárata látható másolatban a budapesti Városligetben?
4. Hányszor haladhatna körül egy perc alatt a fény az egyenlítőnél a Földet?
5. Ki állapította meg a nehézkedés törvényét?

Válasz

tegnapi kérdésekre

Kérdés: Melyik politikust neveztek tigrisnek?

Felelet: Georges Clemenceau.

Kérdés: Hogyan hívták az inkák lovait?

Felelet: Sehogysem, mert a lovakat csak a spanyolok vitték be Amerikába.

Kérdés: Mi a papirosbuza?

Felelet: Az a buza, mely nincs elraktározva, hanem amelynek árfo-lyamkülönbségére játszanak a tőzsdén.

Kérdés: Ki volt Smith Ádám s mikor élt?

Felelet: A modern nemzetgazdaság megalapítója; a XVIII. században. (1723—1790).

Kérdés: Melyik Európa legdélibb pontja?

Felelet: Lithinos, Kréta-szigeten.

KÖZGAZDASÁG

A svéd vasérc

A román olaj mellett a svéd vasérc az a másik »fekete arany«, amely a hadviselő felek versengésének tárgya. Amilyen nélkülözhetetlen a német hadigazdálkodás és hadviselés számára a román olaj, éppoly pótolhatatlan a svéd vasérc is. Mind az egyik, mind a másik nélkül képtelen volna a III. birodalom hosszabb háborút viselni. A nyugati hatalmak katonai szakírónak írásában épp ezért léptenyomon felkísért az a kívánság, hogy Németország számára el kell tölteni ezt a két életbevágóan fontos nyersanyagforrást, mert ezáltal kiűtik a németek kezéből a háború folytatásához szükséges legfontosabb nyersanyagokat. Hogy Németországot jó lenne elvágni a román olajtól és svéd vasérről, ebben egyöntetű a katonai szakértők és más műkedvelő stratégiák felfogása nyugaton, eddig azonban még egy se tudta megjelölni azt a módot és eszközt, amellyel ezt az egyszerűnek hangzó követelést végre is lehetne hajtani. Németországnak ugyanis nagy szerencséje, hogy

a román olajnak és a svéd vasércnek Németországba vezető útját a szövetségesek sem el nem zárhatják, sem meg nem zavarhatják.

Mindkét út ugyanis »blokádbiztos terészen« keresztül vezet, az egyik a Duna-vonaton, illetve a magyar és keletgalliai vasútvonalakon, a másik pedig az Északi-tengeren, ahol a német hajók szabadon közlekedhetnek és ahová sem angol tengeralattjáró, sem angol repülőgép nem tudott eddig behatolni. Ezért a svéd vasérc németországi útját is csak az esetben sikerülne eltorlaszolni a szövetségeseknek, ha sikerülne a frontok kiszélesítése a skandináv államok felé.

— A kapitány hátrakiáltott katonáinak: — Hamar köteleit! Segítsetek ezt az embert megkötözni!

— Ez volt rám nézve a kínálkozó pillanat. A kapitány közben megragadta a jobbkaromat, most azt én egyetlen rántással kiragadtam szorításából, balkezemmel fölütöttem a pisztolyát, jobbjammal előkaptam a magam pisztolyát s rásütöttem. A golyó mellén érte a századost és ő összerogyott. Sajnos, később megállapítottam, hogy a golyó nem sebezte meg, csak az ütése érte a szívet s az tette egy időre eszméletlenné.

— De mégis, az volt a szerencsém, hogy a csapat elesni látta a vezérért! A zavart fölhasználva a másik oldalon kiugrottam a kocsiból s ló után néztem.

— S itt jött segítségemre Mecsinzki embere, a derék Jaskó. Ámbár két helyen is megsebesült: állkapcsát és vesetáját lötték keresztül, — tüstént ott termett melletttem, a lovat vezetve és intve, hogy üljek reá s a kardját is felém nyujtva, még az irányt is megmutatta, merre meneküljek.

— A dragonyosok egy része már előbb a sűrűbe futott, hogy kötelel hozzon s előparancsolja az ott lappangó rabszállító kocsit, másik részük most a kapitány mellett tolongott, hogy segítsen rajta, ha tud. Egyesek kilőtt karabélyaik újra töltésével foglalatkoskodtak.

— Jaskó lován kardot rántva, egyenesen ezeknek ugrasztottam s áttörve rajtuk, elszárguldtam a Jaskó által kijelölt irányban. Mar-

A SZOVJETEXPANZIO ÉS A SVÉD VASÉRC SORSA

Érdekes itt felemlíteni a következő szempontot: amíg a »frontok kiszélesítése« a Balkán és a skandináv államok felé a nyugati szövetségesek be nem valtozott célja, amelyről nem beszélnek, de annál többet gondolnak, addig az új szovjet külpolitikának többé-kevésbé nyíltan bevallott célja ugy a balkáni, mint az északskandináviai terjeszkedés. Bármily készséggel is támogatta Németország a szovjet baltikumi terjeszkedését és engedte át korlátlanul a »dominium maris Baltici«-t, a Balti-tenger feletti uralmat, amely évszázados hatalmi küzdelem tárgya volt Németország és Oroszország között, bármennyire is teljes érdeklenséget támaszt Berlin Finnország jövő sorsa irányában, pedig 1918—1919-ben német fegyverek segítettek kivívni a finn függetlenséget, ezidő szerint mégis

szembenáll a szovjet a feketetengeri, balkáni, finn és skandináviai expanziók törekvéseivel szemben.

mert ezek gyakorlati megvalósításának megkezdése egyet jelentene a háború kiszélesítésével és így a szövetségesek haditerének előmozdításával. A balkáni háborútól azonban ismét lángra kapna a román olaj, amely nem juthatna el Németországba, a skandináviai háború pedig a svéd vasérről fosztaná meg Németországot.

A román olajról már szoltunk e helyen, most a svéd vasérc történetével, szerepével akarjuk megismertetni az olvasót.

1500 MILLIÓ TONNA VASÉRC

A svéd vasérctelepek, melyek a világ legjobb vasércét szolgáltatják, az északi sarkkörön túl terülnek el. Annak ellenére, hogy emberemlékezet óta

ismeretesek voltak a svéd »vashegyek«, a vas ugyanis a szó szoros értelmében hegyeket alkot, melyek 70 százalékban valóban vasból állnak, e vasérctelepek a múlt század 80-as, 90-es éveig mégis lakatlanok maradtak.

Hiába virágozott fel Európa számára már a múlt század elején az igazi »vasorszak«, a vasgyárak, kohók inkább az angliai és lotharingiai, spanyolországi vasércet használták fel. Annak ellenére ugyanis, hogy a svéd vasérc tartalmazta az egész világon a legnagyobb százalékban a tiszta vasat, a svéd vasércet magas foszfortartalma sokáig alkalmatlanná tette a feldolgozásra. Ezenkívül hiányzott Svédországban az a szén is, mely Angliát

»vaslábán álló szénkolosszussá«

tette. Amikor azonban az új kohászati eljárások lehetővé tették a káros melléktermékek eltávolítását s a hiányzó fekete szenet ujabban »fehér szénnek«, vagyis a svéd hegyi patakok és folyók, tavak erejének befogásával pótolták, kezdődött meg mintegy félszázaddal ezelőtt a svéd vas uralma Európa felett. Az egykor lakatlan sarki vidéken kialakult a világhírű svéd vasbányászat, melynek Svédország ma jólétét köszönheti. Ez a jólét nemcsak a svéd jelent és közelmúltat »aranyozza« be a szó legszorosabb értelmében, hanem a távoli jövő gondolai alól is mentesíti. A Kiruna és Gällivare körül elterülő vasércbányák érc tartalmát a szakértők ugyanis

1500 millió tonnára becsülik.

Most mikor megfeszített erővel, éjjelnappal bányásszák odafönn az ércet, hogy németeknek, angoloknak egyformán szállíthassanak. (az angoloknak csengő aranyért, a németeknek az arany mellett még a Svédországban annyira ritka szénért is), rekord eredményt értek el évi 10 millió tonna termeléssel. Tehát ilyen forszírozott termelés esetén is több mint másfélszáz évig lesz miből bányászni a svédek fekete aranyát.

A »fekete aranyat« fehér szénnel juttatják rendeltetési helyére, még pedig észak felé, a norvég Narvik jegesten-

geri kikötőbe, amely az angliai szállítmányok kiindulópontjába és dél felé: Luleába, amely a Botteni-öböl északi sarkában fekszik és a németországi svéd vasércexport legfontosabb kikötője. (Ezért kellett Németországban is nagy idegességet az a pár héttel ezelőtt megjelent hír, hogy a szovjet repülőgépek »tévedésből« bombázták Lulea vidékét.) A modern technikának egyik csodája,

a svéd mérnöki tudomány büszkesége az a 473 kilométer hosszú vasút,

amelyet Luleától Narvikig építettek a svéd vasérctelepeken keresztül és amely 1902 óta van üzemben. 1923 óta csak villamosmozdonyok közlekednek Európa egyik legmerészebb vasútvonalán. Maga az ércszállító vasút is a mérnöki zsenialitás egyik remeke. 45 másodperc alatt rakódik meg 35 tonna vasércvel egy ilyen vasúti kocsi, 40 kocsi álló vasérc-vonat pedig egy félóra alatt. Csak ez a boszorkányos gyorsaság teszi lehetővé, hogy az említett »vasérc-vasúton« szünet nélkül robbognak a kikötők felé a vasércet szállító vonatok. Itt 25 másodperc alatt kiürül és a hajóra kerül egy-egy kocsi 35 tonnás tartalma. Egy időben több hajó is rakodhatik. Narvikban például 24 óra alatt 30.000 tonna vasércet tudnak hajókra rakni.

A NÉMET HADIPAR ES A VAS

A háború kitörése óta Narvikban zavartalanul rakodhatnak az angol hajók. Ez csak akkor kerülne veszélybe, ha a szovjet és a szövetségesek között háborús konfliktus törne ki. Ez esetben ugyanis a Murman-part vidékén fekvő Alexandrovszk szovjet tengeralattjáró bázisról

megakadályozhatnák az angol hajók szabad közlekedését.

A Németországba irányuló svéd vasércszállítás a finn-orosz háború kitörése óta nagyobb nehézségekbe ütközik. A Botteni-öbölön keresztülvezető vizut az Aaland-szigetcsoport körül elhelyezett aknáknak miatti veszélyessé vált és így

a vizutát szárazföldi uttal kell he-

— Hallom a toronyban, hogy nagy fegyverzörgéssel és lödörgéssel megérkeznek a dragonyosok s jönnek egyenest a parókia udvarába.

— Nosza, előveszik a papot, kérdik, faggatják, az úgy tesz, mint ha semmiről sem tudna semmit. Nem hisznek neki, leugrálnak lovaikról, összekeresik az egész paplakot, a templomot; a toronynyílás ott fönt a sekrestye padmalyán, nem lévén előtte létra, szemükbe sem tűnt.

— Kétszer is átkutattak mindent, hiába. Még a szalmakazlakat is átdöfködték vasvillával-mivel.

— Közben a plébános váltig erősítette, hogy az, akít keresnek, tovább menekült; hivatkozott tanukra is, akik látták volna átnyargalni a falun.

— A dragonyosok semmi gyanusat nem találván, végül hinni kezdtek neki, különösen, mikor a pap, haragot kelttetve, kijelentette, hogyha nem hisznek neki, félreveri a harangot s összecsesdíti s rájuk uszítja a falut.

— Erre aztán abbahagyták a hiábavaló keresést, lóra ültek s az uton várakozó és csereszgető társaihoz csatlakozva, visszaügettek arra, amerről jöttek.

— Én jól figyelemmel kísérhettem őket a toronyból, míg csak az erdő távoli homálya el nem nyelte őket.

— Jött a pap s hívott, jöjjenek le a toronyból. Szerencsére volt egy jó hosszú harangkötél, amely lenyult egészen a földszintig, azon bocsátkoztam le, olyan ügyesen,

Eredeti történelmi regény a XVII. századból.

(420)

ci nem követhetett, mert őt már előbb leráncigálták a lórol s leterpérték.

— Csakhamar egy erdei utra találtam s azon szágudtam előre, oly gyorsan, ahogy csak a jó lengyel ló bírta.

— De bármennyire igyekeztem is, hogy eltávolodjam a merénylet színhelyétől: elvégre is ordítás és lödörgés jelezte, hogy a támadók üldöznek és nyomomban vannak.

— Az ut egy kis faluba vezetett, amelynek szélén egy kis dombon volt a templom és a parókia.

— Egyenest odatartottam s benyargaltam a paplak udvarába.

— Lepattantam a nyeregből s aprópénzes erszényemet a pap elősiető cselédeknek dobva, megparancsoltam nekik, hogy rejtsek el a tájékozót lovat, a papot pedig küldjék a templomba.

— Jött elbámulva a jó tisztelendő. — Menekülő litván nemes vagyok, — mondtam neki, — az erdőben katonáknak öltözött haramia-banda támadott meg, sőt az is lehet, hogy lengyel földön martalék után portyázó osztrák katonának. Nyomon követnek s itt lesznek mindjárt. Kérem önt, mint az

Isten szolgáját és mint jó lengyelt rejtjen el előlük, ha csak nem akarja, hogy a templom padlóját vér fertőzze be, mert hogy én végelhelletig fegyverrel fogom védeni magamat.

— Közben elővettem aranypénzes erszényemet s átadtam a papnak, jutalom fejében.

— A pap szerencsére jámbor ember volt.

— El fogom rejtetni, kedves jó uram, — jelentette ki készségesen. — Még hogy az én templomom kövezetét vér fertőzze meg! Kövessen uram a sekrestyébe s mászson föl a toronyba. No, gyorsan.

— Nekem se kellett sok biztatás. A sekrestyében volt egy hosszú létra, amely a toronyba szolgált: egy-kettőre fölzaladtam rajta.

— De a létrán utánam jönnek, szentavám! — kiáltottam le a toronyból.

— Csakhogy a létrát már nem találják itt! — felelte a jó ember s már cipelte is kifelé. — Szétfürészeltük s kész!

— Mire az üldözők megérkeztek, a létra már négy darabban volt különféle padlásajtókhoz odatámasztva.

lyettesleni.

A svéd vasércnek azonban mindenképpen el kell jutni Németországba. A Göring-féle négyéves terv megvalósítása során egész sor új német vasérclepet tártak fel, de ezek részben nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, mert vastartalmuk nem több 25 százaléknál. Ennek ellenére Németországnak mégis sikerült vasérctermelését

■ az 1934. évi 4.3 millió tonnáról 11.1 millió tonnára felemelt.

Még nagyobb mértékben fokozta vasércimportját. 1934-ben 8.2 millió tonna vasércet importált Németország. — 1938-ban pedig már 21.9 milliót, tehát Németország nagy készletek felett rendelkezik. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy ennek ellenére is sokkal hátrányosabb helyzetben van Németország a vasércellátás terén, mint az elmúlt világháború idején, amikor Németországhoz tartoztak a gazdag lotharingiai vasbányák. Ezért van szüksége mulhatatlanul a német hadiparnak a svéd vasércre, amely vasércbehozatalának kétharmadát tette ki.

Hogy a svéd vasérc zavartalanul eljuthasson a német kohókba és gyárakba, a német diplomácia minden befolyását latbaveti Moszkvában, hogy megakadályozza az orosz előretörést a finn határral szomszédos svéd vasércvidék felé. Ez a cél azonban olyan hagyatéknak, amelyet az északnordvégiai partvidék megszerzésére irányuló vágygal együtt a cári Szentpétervártól vett át a vörös Moszkva. A svéd vasérc tehát a mai világpolitikának egyik leglényegesebb eleme.

»»»»» * «««««

□ Belgium vasuti anyagot kínál Jugoszláviának. Beogradból jelentik: Egy belga csoport a jugoszláv államvasutak vezérigazgatóságának nagyobb mennyiségű vasuti anyagot kínál. A vasuti anyag szállítását kölcsönrel lehetne realizálni. Beograd beavatott körökben azonban kételkednek abban, hogy az ajánlatot elfogadják, mivel a belgák dollár alapon akarják az ügyletet lekötni.

Csökken Anglia külkereskedelmi forgalma

Anglia 1939. évi árubevitele 885.9 millió angol fontot, a kivitel pedig 438.8 millió fontot tett, tehát a külkereskedelmi mérleg 447.1 milliós passzívummal zárult. Ez az eredmény csaknem azonos az 1938. évi adatokkal, amikor a beviteli többlet 448.8 millió font volt oly módon, hogy az import értéke 916.6 millió, az exporté pedig 470.8 millió font volt. Az 1939. évi adatok azt mutatják, hogy

Anglia külkereskedelmi forgalma csökkent,

mert a bevétel 3.5, a kivétel 8.3 százalékkal esett. A háborús készülődésre mutat, hogy 1939-ben a bevétel főcsoportja közül az élőállatimport és husimport emelkedett, az ércből és a gyapotból körülbelül tíz százalékkal importált többet Anglia, mint 1938-ban és jelentősen megnőtt az olajimport, a vegyszerek és

a vaskészítmények bevétele.

A számok arra mutatnak, hogy Anglia összességében még 1939-ben megközelítette az előző évi külkereskedelmi forgalmat, de nem lehet kétséges, hogy

a háborút már 1939-ben erősen érezte,

mert a nyersanyagok és élelmiszerek árai világszerte emelkedtek már a múlt esztendőben, tehát maga a tényleges áruforgalom feltétlenül összezsugorodott.

Eltételezve a bevezetőben említett általános külkereskedelmi visszaeséstől, a kerekben 886 millió fontos 1939-es árubevétel — az év derekán világszerte megindult általános ár-emelkedés folytán — feltétlenül sokkal kevesebb árut reprezentál, mint amennyit ezért az összegért Anglia 1938-ban vásárolt a világ minden részében.

«««(||||)»»»

□ Az USA Németország vevői között. Decemberben az Északamerikai Egyesült Államok 3.38 milliárd dollár értékben vettek át árut Németországból, ami a novemberi 2.66 milliós tételhez viszonyítva számbavehető emelkedést jelent. Ha a háború következtében meg is csappant a két ország között az áruforgalom, bizonyos nélkülözhetetlen német árucikkek, továbbra is keresett cikkek maradnak a semleges külföld piacain.

□ A délkeleti államok motorizálásában Magyarország vezet. 1938 január 1-én Magyarországon 303 személyre esett egy gépjármű, míg

1935 január 1-én éppen a fele volt még, vagyis 606 személyre egy gépjármű. Romániában a motorizálás az utóbbi években erősen emelkedett, ugyanannak az időszaknak tekintetbevétele mellett Romániában 592 illetőleg 596 személyre esett egy gépjármű. Jugoszláviában 1938 január 1-én 900 személyre, 1935 január 1-én 1356 személyre esett egy gépjármű. Igen természetes, hogy ezek a számok közben változtak, mert a délkeleti államok gépjárműbehozatala az utóbbi évben erősen emelkedett.

□ Szenzációsan ígérkezik a Budapesti Nemzetközi Vásár elektrotechnikai csoportja. Budapestről jelentik: Az április 26-tól május 6-ig megtartandó Budapesti Nemzetközi Vásár elektrotechnikai csoportja keretében a legmodernebb villamossági berendezések kerülnek bemutatásra. Különösen kiemelkedő része lesz ennek a csoportnak a rádiókiállítás, amely a Morse-jeleket leadó drótnélküli távirókészüléktől a legtökéletesebb világvevő rádiókon keresztül a legújabb repülőgépirányításig a drótnélküli elektromos hullámok minden eddig ismeretes felhasználási lehetőségét be fogja mutatni. Az elektrotechnikai csoport másik érdekessége lesz az automata-pavilon, ahol az elektromos gombnyomásra működő minden fajtájú automata-készülékek sorakoznak fel. Itt láthatja majd a közönség többek között azt is, hogy milyen kapcsolási technikával működik az automata telefon.

□ Március 1-én 20 parával drágul a benzín keverék literje. Beogradból jelentik: Tegnap tartott ülést a benzínkeverék árának ellenőrzésével megbízott bizottság, amely elhatározta, hogy március 1-től kezdve literenként husz parával felemeli a benzín keverék árát. A benzínkeverék ár-emelését azzal indokolják, hogy Romániában a január 1-i árákhoz viszonyítva 12 százalékkal drágult meg a benzín ára.

□ Romániának egyedül Németország szállít kokszot. A legújabb bukaresti jelentések szerint Románia 1939 első tíz hónapjában nehézipara számára majdnem 50.000 tonna kokszot importált Németországból. Németország az egyetlen állam, amely Romániának a vasérc-kohászat szempontjából nélkülözhetetlen kokszot rendelkezésére bocsátotta.

hogy a harang még csak meg se kondult.

— Hát a lovam? — kérdeztem a papot. — Azt meg megnyuzták kigyelmek?

— Nem a, ott van a veremben.

— Csakugyan, egy nagy veremből elővezették a lovat. A jó állapotban állt: nem nyertett. Dárius szerencsésé tette a lova nyertése, engem az enyém megmentett azzal, hogy néma maradt.

— A jó pap aztán áruhát adott: ezt a kocsisruhát ni, melybe rögtön átöltöztem. Az én ruhámat elrejtette valami kuckóban s kért, maradjak nála vacsorára és hálásra. Nagyon buzgóvá tette, hogy minden pénzemet neki adtam, ami még a zsebeimben maradt.

— De még arra is megkért, hogy irjam be a nevemet a parókia vendéglőkönyvébe. Megtettem s ezt a nevet firkantottam oda: Derzovszky.

— Hajnalban már kocsin ütünk, — én erre a gunyára még egy rossz papkötőt is huztam. Hamarosan elérkeztünk Tucynba, ott a filippinusok rendházába. Az én papom a gvardiának elmondotta a velem történeteket, mire az maga ajánlkozott, hogy Varsóba visz.

— Így is történt. A gvardián másnap felült a kocsjára, én mellette s így jutottunk el Varsóba, tegnap estefelé. A gvardián tanácsára jöttem ebbe a kolostorba, ahol cellát béreltem s csak Montméjan rendfőnök előtt fedtem föl bízalmasan kitémet, arra kérve, értesítse ittlétemről du Héron márkát.

— A követ azonnal hozzám jött

s nagy csodálkozással hallotta elbeszélésemet. Elmondotta, hogy az állítólagos királyi biztos már előző nap megérkezett s jelentette Beuchlingnek a merénylet balsikerét, aminek híre aztán gyorsan elterjedt a magas körökben.

— De még azt a végzetes véletlent is jelentette a bérenc, hogy a lövöldözésre egy utazókaraván érkezvén a helyszínére, az utasok kigombolták a kapitány ruháját és zsebében megtalálták Ágost király sajátkezűleg aláírt utlevelét, tehát annak bizonyítékát, hogy az ortámadást Strattmann, kormány részéről, a lengyel király tudtával rendezte, vagyis az orgyilkossági tervben Ágost is részes volt.

— Szaladt Beuchling a királyhoz, aki ugyancsak szívt a fogát a miniszterelnök közlésére. Egész Lengyelország, Magyarország és Svédország nemessége előtt el fogja vesztetni lovagi hírnevét, ha ez a cudarság kiséli.

— Nem talált hirtelenében más megozdást, — beszélte du Héron, — sebtében magához hivatott s nagyban mentegődött, hogy ő ugyan utlevelét adott Brücknernek, de azt hitte, lóvásárlás végett jön az országba; a Bercsényi elleni gyalázatos cselszövényről semmit se tudott.

— Hanem du Héronnak arra a kérdésére, hogy másképp hatnak be Lengyelországba idegen katonák, a király nagyon elszólta magát, hirtelenében azt felelvé, hogy »azok nem idegen katonák, mint-hogy Lipót császár az ő szövetségese«. Innét tudta meg hitelesen

du Héron azt, amit addig csak gyanított.

— A francia követ éppen megírta Lajos királynak szóló jelentését, amikor Montméjan hozzám hívta: a jelentés még le sem ragasztva, ott volt a zsebében. Ideadta, hogy olvassam el s most elmondom önnek a tartalmát, Ferenc, mert fontos, hogy megismerje.

»A lengyel király el akarta hitetni velem, — így szólt a jelentés, — hogy igen meg volt lepve, amikor hírt vette Bercsényi gróf megtámadásának a határok közelében és hogy ez a támadás olyan osztrák tiszt által történt, aki az ő (a király) utlevelével volt ellátva. Azt állította, hogy Beuchling ur is nagyon meg volt ijedve, attól tartván, hogy Thököli titkárhoz írott levelének kézrekerülésével, Thökölivel való érintkezése a bécsi kormány tudomására jut. Azt tanácsolta továbbá a király, hogy Bercsényi grófnak O'áhországba kellene áttenni a tartózkodási helyét, mert onnét alka' masabban intézhetné a magyarországi mozgalmakat és különben is ő neki (Ágostnak) szerződése van a császárral, amely ez utóbbit följogosítja arra, hogy lázadó alattvalóit Lengyelországban összefogdostassa.«

— És én mint az ígéret földjére futottam, szaladtam ide! — kiáltotta elhűve Rákóczi Ferenc, aki mindedd' szót'anul csüngött barátja elbeszélésén.

— Igen, igen, drága Ferencem, azért mondom el mindezt, — fe-

lte Bercsényi Miklós, — hogy a szomorú valóságot megtudja.

— De hiszen így Lengyelországránk nézve csaknem annyi, mint Ausztria; Varsó nem biztosabb, mint Bécs.

— A kéme és orgyilkosok ellen semmivel sem nyújt több védelmet, az bizonyos. Hanem Ausztriánál mégis csak különb, mert itt a kiszolgáltatás ellen védőpajzsul szolgál számunkra a lengyel lovagiaság és becsületérzés. Lásna, hogy a király mennyire szegyelte magát du Héron előtt s hogy le akarta tagadni bűnrészségét. Hanem várjon csak, hadd mondok még el, mit irt a merényletről tovább a követ.

— Mondja, mondja, semmi sem érdekelhetne jobban.

— »Ezek után azt kell hinnem, — folytatta du Héron, — hogy Bercsényi megrohanására maga a lengyel király adta ki a parancsot és hogy ezt Beuchling ur tanácsolta neki; tudniillik csak a miniszterelnöknek volt tudomása Bercsényi utjáról s az a tiszt, aki a gróft megtámadta s általa megsebesült, lengyel utlevelél volt ellátva. Nem sokat lehet hát a lengyel király hitében bizni!«

(A Bercsényi ellen intézett orgyilkos merényletre nézve lásd Rákóczi önéletrajzát, továbbá a Histoire des Révolutions de Hongrie. II. kötetét. Du Héron jelentéseit Thaly közli A gróf Bercsényi-család c. munkájában; az idézett jelentés a párisi külügyi levéltárban. /Hongrie, tome 9, pièce 12/. — A szerző megjegyzése.)

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

93 közlemény

Ötödik rész

Adózás

Közlő: Dr. LEH TIBOR, ügyvéd

Felmentést élveznek azok az egyházi személyek, akik egyházaik előírásai szerint nem nőülhetnek, külföldiek, teljes rokkantak, valamint azok a szolgálatteljesítésben levők, kiknek havi jövedelmük nem haladja meg a 2.500 dinárt.

Az adókulcsot táblázat írja elő, s ez annak az egyenes adónak bizonyos százalékát teszi ki, amely az adófizető terhére esik.

Ennek a törvénynek rendelkezései felmentik minden egyenes adóval szemben az adófizetőt minden pótdadó fizetése alól azt az adófizetőt, kinek legalább 9 gyermeke van s a legfiatalabb még nem töltötte be a 14-ik életévét és ha az adózó nem haladja meg az évi 500 dinárt. Ennek a rendelkezésnek a helye tulajdonképpen az egyenes adókról szóló törvényben lenne, de a törvényhozó ide iktatta be.

HADMENTESSÉGI DIJ

Hadmentességi díj alatt a törvény azt az adót érti, amelyet 20-50 év közötti katonai szolgálatra alkalmatlan férfiak tartoznak fizetni, évi egyenes adójuk után.

Teljes felmentést élveznek, akik rokkantságban részesülnek, s akik a véderőben eltöltött szolgálat alatt alkalmatlanná váltak. Ide tartoznak továbbá a süket-némák, nyomorékok, elmebeteg, egyszóval akik minden más munkára alkalmatlanok, továbbá kiknek egyenes adója nem haladja meg az évi 120 dinárt. Minden más hadiszolgálatra alkalmatlan tartozik hadmentességi adót fizetni. Ezeket a Hadsereg Szervezéséről szóló törvény a következőkben sorolja fel:

HADMENTESSÉGI DIJAT TARTOZNAK FIZETNI:

- akiket a sorozás alkalmával ideiglenesen vagy állandóan alkalmatlannak nyilvánítottak, s adójuk az évi egyenes adónak 20%-a;
- akik bármely uton elkerültek a katonai szolgálatot, akik bírósági ítélet folytán szabadságvesztési büntetésüket töltik ki, s emiatt nem tehetnek eleget katonai kötelezettségüknek, vagy pedig polgári jogaik elvesztése folytán a véderőben szolgálatot nem teljesíthetnek, valamint azok, akik szándékos öncsonkítás miatt katonai szolgálatra alkalmatlannak váltak. Ezeknek adója az évi egyenes adónak 50%-át teszi ki.

A hadmentességi díj behajtásával a törvény az állami adóhivatalokat bízta meg.

NEMZETVÉDELMI ADÓ

A jelenleg érvényben lévő állami adók között ez a legújabb, s mint ilyen, a nagyközönség előtt még majdnem teljesen ismeretlen. Maga az adó már körülbelül nyolc éves, csupán mai alakja új.

Az 1932/33 költségvetési évre szóló pénzügyi törvény alkotta a »szociális járulékot«, amely — mint az egész költségvetés és az ezzel járó pénzügyi törvény — csupán az 1933 évre szól. Célja az volt, hogy a szegényebb sorsú osztályok valamint a munkanélküliek segélyezésére fordított összegekre fedezetet biztosítson.

Ez az adó az 1934/35 évi pénzügyi törvénnyel új nevet kapott »rendkívüli jutalék« kifejezéssel, amelyet azután a pénzügyi törvény évről-évre meghosszabbított, míg az utolsó 1939/40 évi pénzügyi törvény valamint az ennek alapján kiadott kormányrendelet ezt az új adónemet véglegesen rendszabályozta.

Az 1939/40 évi pénzügyi törvény »nemzetvédelmi alap« címen az állami költségvetésben új kiadási tételt alkotott, amelynek fedezetéül újabb adóval terheli meg a lakosságot. Ez az adó azonban a törvény értelmében nem állandó jellegű, mert az 1939 július 1-től 1949 június 30-ig folyó időtartamra szól.

A nemzetvédelmi adó minden adófizetőre kötelező, aki bármely állami megterhelés alá esik.

Az adót táblázat írja elő, amelynek alapjául szolgál az évi állami adó összege, kivéve a forgalmi adót, fényüzési adót és a hadmentességi díjat. Az adótáblázat szerint ez az adó az évi állami adó végösszegének 15-25%-át teszi ki. Az adóalapot eszerint a következő adónemek összege képezi: földadó, házadó, kereseti adó, nyilvános számadásra kötelezett társaságok adója, kamatadó és növelési adó. Nem veszik számításba azt az adót, amelynek fizetése alól az adóalany állandó felmentésben részesült, míg az ideiglenes mentességet illetve kedvezményt úgy kell az adóalap kiszámításánál tekinteni, mintha az nem létezne.

(Folytatjuk)

S P O R T

242 versenyző vett részt a fruskagórai siversenyen

Az utolsó nap eredményei

A Noviszádi TMI Sport Klub vasárnap tartotta meg az irigi Vénácson február 4-én megkezdett propaganda-versenyének harmadik és egyben befejező napját. Az utolsó napon 124 sífutó indult, a február 4., 18. és 25-én három versenynapnak tehát összesen 242 résztvevője volt.

A vasárnapi versenyt kedvező időben, nagyszámú közönség előtt rendezték meg, amelynek élén ott volt Jovan Radivojević dr. dunai bán, Cseda Sztanojević, Mirolad Petrović, Vuča Lepetić, Györgye Dedinac és Tósa Milicević tábornok s Vladimir Bejaicsics elnökkel a Fruska Góra társaság vezetősége és a verseny rendezőbizottsága.

Az egyes versenyszámok győztesei a következők:

Katonai járőrverseny 25 km távon:

Vladimir Kink repülőhadnagy, Mihailo Pantovics és Rajko Zvojenk, 1 óra 36 perc 8 mp.

Alsóosztályú középiskolások váltója 4x3 km távon: A noviszádi II. gimnázium (Avramovics, Páthy, Frank Rutar) 1 óra 3 perc 10 mp. Indult 13 váltó.

Felsőosztályú középiskolások váltója 4x3 km távon: A beográdi Kraly Alekszandar I. gimnázium (Vernik, Gaj, Marinkovics, Hrzsevski) 1 óra 31 perc 42 mp.

A sósosztályú középiskolások egyéni versenye: Vladimir Erznok 10 perc 31 mp.

Felsőosztályú középiskolások egyéni versenye: Hrzsevski 21 perc 6 mp.

Va' amennyi versenyszám győztesei és helyezettei értékes tiszteletdíjat kaptak.

A DEBELYÁCSAI SPARTA KÖZGYÜLÉSE

Most tartotta rendezévi közgyűlését a debelyácsi Spárta SK Klobucsarics Sándor elnökelettel. Az elnöki megnyitó után következtek az egyes funkcionáriusok jelentései, melyekből kint, hogy a múlt év folyamán a Spárta csapata 20 barátságos mérkőzést játszott 9 győzelemmel, 9 vereséggel és 2 döntetlennel. Gólarány 75:64 a Spárta javára. Bajnoki mérkőzést a Spárta legénysége 15-öt játszott, 6 győzelemmel, 7 vereséggel és 2 döntetlennel, gólarány 42:26 a Spárta terhére, az összesített gólarány 117:90 a Spárta SK javára. A pénzügyi jelentésből kitűnik, hogy a Spárta anyagi helyzete arányitva a környéki csapatokhoz, kint, semmi tartozása nincsen, bekerített pályával rendelkezik, szertára teljes és azonkívül 3.563.75 dinár készpénzzel rendelkezik. Ehhez igen sokkal hozzájárul a műkedvelő szakosztály eredményes és fáradhatatlan működése, amelyért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Weisz Sárika, Mr. Joanovics Emilné, Hamburger Armin, Mr. Joanovics Emil, Hamburger Ferkó és Spitzer Imrénének, mint a műkedvelő szakosztály legelkessebb és legodaadóbb tagjának. A felmentvény egyhangú megszavazása után, a következő új vezetőséget választották: Elnök: Klobucsarics Alekszandar, alenök: Kiss János, intéző: Mr. Joanovics Emil, titkár dr. Sepsey István, pénztárnok Fábán Ferenc, szertárnok Kristóf Dusan, választmányi tagok: Pápe József, Hamburger Armin, Hős Ernő, László József, Komáromi Mihály, Fábán Károly, Göbke Gyula és Betyár József, felügyelő bizottsági tagok: Joanovics Alekszandar, Jovir József. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott még László Józsefnek 8 évi titkári működéséért.

Hogy áll a bajnokság?

SZERB LIGA

1. BSK	10	10	0	1	48:8	20
2. Jugoszlávia	11	6	4	1	39:13	16
3. Szlavia (Sz)	11	6	2	3	28:17	14
4. Bata SK	11	5	3	3	23:25	13
5. Vojvodina	11	3	5	3	21:27	11
6. Gragyanszki	11	5	1	5	15:31	11
7. Jedinstvo	11	4	2	5	20:24	10
8. BASZK	11	1	5	5	13:18	7
9. ZsAK	11	3	0	8	14:37	6
10. Zemun SK	11	0	2	9	11:39	2

HORVÁT-SZLOVÉN LIGA

1. Gragyanszki	12	11	1	0	59:4	23
2. SzASK	12	7	3	2	26:19	16
3. HASK	12	7	2	3	31:24	18
4. Hajduk	12	6	2	4	27:21	14
5. Konkordia	12	5	1	6	26:28	11
6. Szlavia (O.)	11	3	4	4	19:27	10
7. Szpliti SK	11	3	1	7	13:25	7
8. Lyubjana FC	12	2	3	7	22:45	7
9. Bácska	12	3	1	8	15:34	7
10. Szlavia (V.)	12	2	2	8	12:24	6

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG:

1. Hungária	15	10	3	2	40:19	23
2. Kispeszt	15	10	2	3	46:22	23
3. Ujpest	15	9	4	2	31:18	22
4. Ferencváros	15	10	0	5	42:24	20
5. Szeged	15	9	2	4	32:24	20
6. Törekvés	15	8	2	5	27:25	18
7. Elektromos	15	7	3	5	28:30	17
8. Bocskai	15	7	2	6	23:35	14
9. Szonok	15	7	0	8	23:25	14
10. Gamma	15	6	2	7	18:27	14
11. Haladás	15	6	1	8	17:34	13
12. Taxi	14	4	1	9	23:36	9
13. Kassa	15	3	2	10	17:38	8
14. Nemzeti	26	2	0	24	15:24	4

A vasárnapi, március 3-i műsor:

Szerb Liga: Beogradban Jedinstvo—BASZK és Jugoszlávia—BSK, Noviszádon Vojvodina—sarajevói Szlavia, Szubotican ZsAK—szkopjei Gragyanszki, Zemunban SK Zemun—borovói Bata SK.

Horvát-Szlovén Liga: Zagrebben Gragyanszki—osizjei Szlavia és HASK—Sarajevói ASK, Lyublyanában FC Lyublyana—szpliti Hajduk, Szpliten Szpliti SK—zagrebi Konkordia és Varszadinban Szlavia—szubotican Bácska.

Magyar Nemzeti Bajnokság: Ujpesten Ujpest—Kassa, Budapestben Gamma—Bocskai és Hungária—Elektromos, Kispeszt—Kispeszt—Taxi, Szombathelyen Haladás—Ferencváros, Szolonokon Szonoki MÁV—Törekvés.

Futball-eredmények

Kragujevac: Szlavia—Car Lazar (Krugsevac) 11:4 (8:2), bajnoki.

Románia: Venusz—Aradi MTE 7:1, Juventus—Ripensia 5:1, Unirea Tricolor—Victoria 3:1, UDR Resica—Carpati 2:2, Studentese—Temesvári MAC 3:1, Rapid—Gloria 7:1.

Olaszország: Lazio—Bari 3:1, Novara—Miano 2:0, Bologna—Genova 2:1 (35.000 néző), Fiorentina—Juventus 0:0, Torino—Venezia 0:0, Modena—Napoli 0:0, Trastina—Liguria 3:1, Ambrosiana—AS Roma 2:1. Az élcsoport sorrendje 1. Bologna, 2. Ambrosiana, 3. Genova, 4. Lazio, 5. Torino.

Láthatatlan olimpia a finnek megsegítésére

Budapestről jelentik: Dr. Katona Ferenc debreceni iskolaorvos a finnek megsegítése érdekében felvetette a gondolatot, hogy a sportbarátok már most váltsák meg az olimpiai látogatójegyeket és ennek összegét juttassák el a finn olimpiai bizottsághoz, amely majd egy nyugodtabb, békésebb időben olimpiai érmet ad emlékül. Dr. Katona Ferenc elgondolására felhívta

mind a nemzetközi, mind pedig a finn és a magyar olimpiai bizottságok figyelmét.

A »láthatatlan« olimpia tervét remélhetően megértéssel fogadják s nagy sikere lesz az akciónak világszerte.

POZZO VISSZATÉRT AZ »ÖREGEKHEZ«

Már harmadik edzését tartotta az elmúlt héten a svájciak ellen készülő olasz válogatott Torinóban. A fiatalokkal való kéréselés után Pozzo újra az »öregeket« szólította csatasorba. És a kísérlet bevált. Nagyszerű játék után 11 góllal terheltek a válogatottak a Torino vegyes csapatának hálóját.

A válogatott így állt fel: Cesari — Foni, Rava — Depetrini, Olmi (Andreolo), Locatelli — Neri, Arcari, Piola, Corbelli, Ferraris, Olivieri az edzőtárs kapuját védte. Olmi csak 20 percig játszott, nem érezte jól magát és átadta helyét Andreolónak. A hátsó csapatrészek csupa régi válogatott játékosokból álltak, csak a csatársorban kaptak helyet fiatalok. Itt azonban Piola alaposan megvédte a régiak becsületét. Ragyogó formában van ez a Lázló-csatár és nem kevesebb, mint hat — pompásabb — gólt lőtt az ellenfél kapujába. A többi gólszerző: Neri (2), Arcari, Ferraris, Corbelli.

Ezt a csapatot már a svájciak elleni végleges összeállításnak lehet tekinteni Olivieri és Andreoloval.

ANGLIA:

HADIBAJNOKI EREDMÉNYEK

A két legnagyobb kerületet, a Dél-A-t és B-t összekeverték két új kerületet alakítottak be ők s a megkülönböztetés kedvéért Dél C és Dél D nevet adtak a két új csoportnak.

Dél C. Arsenal—Millwall 4:1. Southend—Fulham 0:4. Charlton—Brentford 3:2. West H. U.—Portsmouth 4:1. Dél D. A'ershot—Clapton O. 4:1. Brighton—Reading 3:0. Queen's Park—Crystal P. 2:5.

Közép. Wolverhampton — Coventry 1:1. Wallsall—Luton 4:4. Northampton—Leicester 4:2. Bournemouth — West Bromwich A. 1:6.

Keletközép. Doncaster—Nottingham F. 4:3.

Nyugat. Everton—New Brighton 3:0. Port Vale—Liverpool 3:8. Tranmere—Crewe A. 7:2.

Északnyugat. Bury—Blackpool 1:2. Délnyugat. Cardiff—Bristol R. 1:1. Bristol C—Newport 6:2. Plymouth—Swindon T. 4:2.

Északkelet. Huddersfield — Middlesbrough 4:2. Hartlepool—Hull C. 3:2.

A noviszádi Isztra vasárnapi közgyűlésén a következő vezetőséget választották: elnök: Misa Trivics, ügyvezető elnök: Jovan Nachmann, helyettesek: Silvius Sudar és Dragomir Ignjatovic.

Ídegekre hat a sok szellemi munka? Nem kell más csak egy pár üdítő csepp Penta. Kaptaid gyógyszeridrában és Reserkedéseben. gyöngynövény extract ara üvegenként 44 Dinár.

Rövid sport hírek

A noviszádi Autóklub vasárnap délelőtt a Loyd-ban tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, amelyen a jelentések felolvasása és elfogadása után ismét a régi vezetőséget választották meg. Elnök: Csulum Jovan, alelnökök: Nisevics Száva és Mihajlovics Gyorgye mérnök, titkár Manigodics, pénztáros Burghardt Ottó.

A Ferencváros vasárnap az FC Szeged ellen a következő összeállítású csapattal győzött: Csikós — Tátra, Polgár — Hámosi, Sárosi III, Lázár — Suhai, Jakab, Sárosi dr., Kiszely és Gyetvai. A mezőny legjobb embere Sárosi III. volt.

A petrovgrádi Vojvodina uszói vasárnap, a Bob vendégeként, a beográdi Krszomanovics-uszodában versenyeztek. A verseny valamennyi számában a beográdiak győztek, kivéve az 50 és 200 m gyorsuzást, amelyben Balla lett az első. Balla ideje 50 méterre 29.4 mp, 200 méterre 2 perc 25.8 mp.

A Szerb Liga góllövő listáján Aca Petrovics (Jugoszlávia) vezet 19 góllal, mögötte Bozsovic (BSK) és Rajlics (szarajevói Szlávia) következik 10—10 adott góllal.

A noviszádi Vojvodina vasárnapi súlyos vereségével kapcsolatban azt írják a beográdi lapok, hogy a Vojvodina önfeláldozóan játszik, de a csatársora eredménytelen. Egyénileg Rogics, Markovics, Pozsega, Majtány és Popescu kap dicséretet a pirosfehér csapatból.

Tehnikai és építészeti találkozó a lipcei vásáron.

Azálta, hogy a tavaszi vásáron a nagy tehnikai és építészeti kiállítást későbbi időre határozták meg, az a kívánság merült fel, hogy tehnikai és építészeti kérdésben nagyszabású találkozót rendezzenek a vásár alkalmával. Ezért 1940. március 6-án 5 óra 30 perckor a lipcei Central Theaterben találkozót rendeznek. Bejárat a Gottschedstrasse-ből. Rendkívül nagy előkészületet tesznek, hogy minden vásárlót lehetőség szerint pontosan felvilágosítsanak és minden érdeklődést kielégítsenek. A tehnikai és építészeti találkozók irodája külön felvilágosító és tanácsadó szervezeteket létesített, melyek minden kérdésre szívesen adnak tájékoztót.

Egy hónapig érvényesek a magyar vonalakon a Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményei. Budapestről jelentik: A Budapesti Nemzetközi Vásár utazási igazolványai ez évben is nagyarányú utazási kedvezményekre jogosítanak nemcsak Magyarországon, hanem Európa egészében összes államaiban. Magyarországon a kedvezmény úgy az oda, mint a visszautazásnál 50 százalékos. A kedvezmények érvénye belföldiek számára a Budapestre utazásnál április 20-tól május 6-ig, a visszautazásnál április 26-tól május 13-ig terjed. Külföldiek a kedvezményt a Budapestre utazásnál április 16-tól május 6-ig, a visszautazásnál április 26-tól május 16-ig vehetik igénybe. A vásárigazolvány ezenkívül jelentős vízumkedvezményeket is biztosít.

A VÖRÖS-TENGER UTÁN

A tanító kiszóltja Gyurkát: — Na, Gyurka, meg tudnád-e mondani, mit csináltak a zsidók, miután átvonultak a Vörös-tengeren? — Kiültek a napra száradni.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnaplira délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URANIA MOZI, Noviszád

MA PREMIÉR:

Angelika nővér

Hans Sönker, Leni Mahrenbach Paul Harimann Käthe Dorsch

Hét

országra szól a »Növényharmat«, ez az ezerjő háziszert! Rendelék Észak- és Délamerikából, Olaszországból, Németországból, Magyarországból, Romániából és Bulgáriából. Itthon pedig minden család ismeri varázslatos erejét! A »Növényharmat« csak törv. védett zöld skatulyában és zöld üvegben való! Ára 14 dinár. 743

HÁZASSÁG

KATONAMENTES, 48 éves szemrokkant üzletember vagyok, saját házámban két üzettel rendelkezem Noviszádon. Szeretnék élettársnak független magányos nőt, aki felerészben hasonló tökével rendelkezik. Ajánlatok: »Közös otthon« jellegre a kiadóba kérek. 1120

ELADÓ

UJ, ADÓMENTES bérház fürdőszobás lakásokkal 37.000 dinár bérrel a város központjában eladó. Ára 435.000 d'n. Ingatlanforgalmi Iroda, Noviszád, Zselyezsnicska 1. Telefon 21—51. 1142

NOVISZÁD LEGSZEBB háza, emeletes, adómentes, csupa fürdőszobás lakással, márvány lépcsőkkel, évi 30.000 dinár jövedelemmel 350.000 dinárért eladó. Ingatlanforgalmi Iroda, Noviszád, Zselyezsnicska 1. Telefon 21-51 és 40—56. 1143

BUFFÉ (krccsma) családi okok miatt sürgősen e adó. Noviszád, Safarikova 2. szám. 1138

KIADÓ

KIADÓ LAKÁS 4 szoba összkomfor, Kralja Petra II. 26. II. em. március 1-től. 1144

KERESLET

ÜGYES FODRÁSNÓ azonnal felvétetik. Noviszád, Aleksza Santicsa 52. 1084

MEGVÉTELRE keresünk használt vízvezeték csöveket 2-celos átméretűeket. Prvi Parni Mlin, Barta, Kovács 1 Drugovi, Debeljača. 1139

BEJÁRÓNÖT keresek, aki minden házimunkában gyakorott. Czilcer, Noviszád, Petra Zrinyszkog 65. 1134

HÁZMESTERPAR, gyermektelen kőműves felvétetik. Jelentkezni délelőtt: Noviszád, Vladike Jovanovicsa 3. I. em. 1135

VARRÓLÁNYOKAT felvesz Schuster József, Noviszád, Szlovácska ucca folytatása, 8 szám. 1136

KÜLÖNFÉLE

SZEPLŐJÉT garancia mellett 10 nap alatt eltünteti Femina krém. Száraz vagy zsíros 20.— dinár. Tiszta, fehér arcbőre lesz. (Balog) Parfüméria »Mira«, Sztári Becsej. 1013

DR. FILIPON CREME a modern kozmetika remekműve, a legjobb és legkedveltebb zsírtalan nappali krém. Apoteka Küchler, Vršac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W. Audi-Horch

gépkocsi képviselő PIRILLI autógumi autó alkatrészek, felszerelések, AUGUST KUTALEK, NOVISZÁD, Kralja Petra II. 64—84. Telefon 31.06

ÉKSZERT készít, javít GABEL FERENC, Noviszád, Kralja Alekszandra 10 szám. 1053

GYERMEKEK GONDOZÁSÁT vállalja gyermekszertő asszony, szerény díjazásért. Cim a kiadóban. 1106

ANGOL ÉS NÉMET nyelvrokát adna intelligens hölgy. Esetleg délutánra nagyobb gyermekek mellé is ajánlkozik. Cim a kiadóban. 1108

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban SZENES vasútleben SZUBOTICAN.

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szakületben kapható Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 750 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár. Szubotica

Hirdetmény

A beográdi magyar kir. Követség az 1939. évi XIII. törvénycikk értelmében ezennel felhívja a magyar utllevéllel állandóan Jugoszláviában lakó magyar állampolgárokat, hogy állampolgárságuk fenntartása végett a Követség (Beograd, Kneginje Zorke ul. 74) írásban jelentkezzenek. Ez alkalommal közöljük a Követséggel pontosan nevüket, lakáscímüket, velük együtt a hozzártatózóik nevét és azt, hogy mióta laknak állandóan Jugoszláviában, illetőleg Magyarországtól távol.

Azok a magyar állampolgárok, akik a zágrebi konzulátus joghatóság területén laknak, a zágrebi magyar kir. Konzulátusnál (Zagreb, Mazsuranicsev trg 8) jelentkezzenek ugyanolyan módon. 1141

„Orthopäd“ cipőket

minden fájós lábra, a leuiabb módszerek szerint garanciával készít Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszád, Kr. Petra II. (Futósi) pnt 50. Telefon: 21—37, éjjel 20—58. Felelős kiadó: Andreo Dezső. A kiadóvezető elnöke: Elzseke Ferenc. Prezipia — Előfizetés: Egy óra 20— dinár (kihordó átlján 30 din.) Három óra 80— dinár (kihordó átlján 86 din.) Félévre 160— dinár (kihordó átlján 172 din.) zsi svakodnevo — Megjelenik naponta. Post. átvonlaton — Postacekiszám: Beograd, 59 754. Zagreb, 46 692